БУЛГАРТРАНСГАЗ

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за годината, приключваща на 31 декември 2021

Съдържание

Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход 1
Индивидуален отчет за финансовото състояние.....2
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал.....4
Индивидуален отчет за паричните потоци 6
Бележки към индивидуалния финансов отчет 7
Доклад на одитора

Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход
За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	Бележка	2021	2020
Приходи от дейността	5	573 426	385 247
Други приходи от дейността	6	9 174	8 397
Общо приходи		582 600	393 644
Технологични разходи	7	(60 402)	(27 712)
Разходи за материали	8	(6 074)	(4 681)
Разходи за външни услуги	9	(12 285)	(12 139)
Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи	13,14	(181 445)	(107 942)
Разходи за възнаграждения на наети лица	10	(73 290)	(71 839)
Възстановена обезценка на финансови активи	17,19,20, 21,22,30	1 789	3 754
Преоценка на инвестиция в съвместно контролирано предприятие	15	19	(581)
(Разходи)/приходи от обезценка на материални запаси	18	5 654	(19 651)
Други разходи от дейността	11	(38 420)	(24 007)
Себестойност на природен газ, вложен за балансиране, и продадените стоки		(44 767)	(13 025)
Промени в наличностите на готова продукция и незавършено производство		52	(39)
Печалба от оперативна дейност		173 431	115 782
Финансови приходи	12	23 005	6 501
Финансови разходи	12	(40 014)	(41 663)
Нетни финансови приходи/(разходи)	12	(17 009)	(35 162)
Печалба преди данъци		156 422	80 620
Разходи за данъци	24	(15 721)	(8 142)
Печалба за периода		140 701	72 478
Друг всеобхватен доход/(загуба)			
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Преоценки на имоти, машини и съоръжения	13	1 102 660	(107 717)
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	27	(533)	(1 220)
Данък върху друг всеобхватен доход	24	(110 213)	10 894
Друг всеобхватен доход/(загуба), нетно от данъци		991 914	(98 043)
Общо всеобхватен доход/(загуба) за периода		1 132 615	(25 565)

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор Владимир Малинов

Главен счетоводител Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.

Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.:
Д-р Мариана Михайлова
Управител и Регистриран одитор, отговорен за ангажимента
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество

Индивидуален отчет за финансовото състояние

хиляди лева	Бележка	31 декември 2021	31 декември 2020
Активи			
Имоти, машини и съоръжения	13	5 685 793	4 539 522
Нематериални активи	14	5 671	5 691
Инвестиции в съвместно контролирани предприятия	15	27 819	884
Инвестиции в дъщерно предприятие	16	500	500
Дългосрочни вземания	17	157	143
Дългосрочни вземания от свързани лица	30	10	130
Общо нетекущи активи		5 719 950	4 546 870
Материални запаси	18	70 831	85 070
Активи по договори	19	7 719	9 080
Търговски и други вземания	19	10 507	127 685
Вземания от свързани лица	30	7 253	3 364
Парични средства и еквиваленти	20	216 957	66 279
Парични средства, предоставени като обезпечение	21	299 203	240 997
Парични средства под формата на банкови депозити	22	117 231	-
Вземания във връзка с данъци върху дохода		2 985	889
Общо текущи активи		732 686	533 364
Общо активи		6 452 636	5 080 234

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор
Владимир Малинов

Главен счетоводител
Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.

Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.:
Д-р Мариана Михайлова
Управител и Регистриран одитор отговорен за ангажимента
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество

Индивидуален отчет за финансовото състояние *(продължение)*

В хиляди лева	Бележка	31 декември 2021	31 декември 2020
Капитал и резерви			
Регистриран капитал	23	1 414 786	1 225 519
Преоценъчен резерв	23	1 851 490	910 705
Резерви	23	103 021	85 754
Неразпределена печалба		192 310	286 615
Общо собствен капитал		3 561 607	2 508 593
Пасиви			
Търговски и други задължения	29	425 632	1 044 512
Пасиви по договори	29	182 402	-
Дългосрочни заеми	28	1 063 559	785 156
Доходи на наети лица	27	8 839	8 903
Задължения към свързани лица	30	148	241
Гаранции по договори	31	400	16 461
Отсрочени данъчни задължения	24	223 180	112 402
Отсрочени приходи от финансиране	25	161 364	134 790
Провизии	26	52 346	51 592
Общо нетекущи пасиви		2 117 870	2 154 057
Краткосрочни заеми	28	225 950	136 191
Пасиви по договори	29	368 710	285
Търговски и други задължения	29	64 936	225 260
Задължения към свързани лица	30	27 793	14 745
Гаранции по договори	31	84 515	39 748
Доходи на наети лица	27	1 202	1 202
Провизии	26	53	153
Общо текущи пасиви		773 159	417 584
Общо пасиви		2 891 029	2 571 641
Общо собствен капитал и пасиви		6 452 636	5 080 234

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор
Владимир Малинов

Главен счетоводител
Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.
Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.:
Д-р Мариана Михайлова
Управител и Регистриран одитор, отговорен за ангажимента
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Преоценъчен резерв	Резерви	Неразпределе на печалба	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2021 г.	23	1 225 519	910 705	85 754	286 615	2 508 593
Печалба за годината		-	-	-	140 701	140 701
Друг всеобхватен доход						
Преоценка на имоти, машини и съоръжения	13	-	1 102 660	-	-	1 102 660
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	27	-	-	(533)	-	(533)
Данъчен ефект върху друг всеобхватен доход		-	(110 266)	53	-	(110 213)
Общо всеобхватен доход за годината		-	992 394	(480)	140 701	1 132 615
Сделки със собственици, отчетени в собствения капитал						
Дивиденти към едноличния собственик на капитала	23,30	-	-	-	(79 601)	(79 601)
Увеличение на регистрирания капитал за сметка на неразпределената печалба	23	189 267	-	-	(189 267)	-
Общо сделки със собственици		189 267	-	-	(268 868)	(79 601)
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба		-	(51 609)	-	51 609	-
Разпределение на печалбата	23	-	-	17 747	(17 747)	-
Баланс на 31 декември 2021 г.		1 414 786	1 851 490	103 021	192 310	3 561 607

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор

Владимир Малинов

Главен счетоводител

Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.

Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.:

Д-р Мариана Михайлова

Управител и регистриран одитор, отговорен за ангажимента

РСМ БГ ООД

Одиторско дружество

Индивидуален отчет за промените в собствения капитал *(продължение)*

В хиляди лева	Бележки	Регистриран капитал	Преоценъчен резерв	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2020 г.	23	1 225 519	1 062 635	86 852	159 152	2 534 158
Печалба за годината		-	-	-	72 478	72 478
Друг всеобхватен доход/(загуба)						
Преоценка на имоти, машини и съоръжения	13	-	(107 717)	-	-	(107 717)
Преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	27	-	-	(1 220)	-	(1 220)
Данъчен ефект върху друг всеобхватен доход	24	-	10 772	122	-	10 894
Общо всеобхватна загуба за годината		-	(96 945)	(1 098)	72 478	(25 565)
Трансфер на преоценъчен резерв към неразпределена печалба		-	(54 985)	-	54 985	-
Баланс на 31 декември 2020 г.		1 225 519	910 705	85 754	286 615	2 508 593

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор Владимир Малинов

Главен счетоводител Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.

Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.
Д-р Мариана Михайлова
Управител и регистриран одитор, отговорен за ангажимента
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество

София
рег. № 173
РСМ БГ ООД

Индивидуален отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември

в хиляди лева	Бележки	2021	2020
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от търговски контрагенти		1 230 179	401 510
Плащания на търговски контрагенти		(113 263)	(39 315)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(74 464)	(72 590)
Плащания за данък върху дохода		(17 252)	(15 348)
Възстановени други данъци и акциз, нетно		267 192	122 324
Постъпления/(плащания) от лихви и неустойки по забавени плащания		(676)	716
Други парични потоци от оперативна дейност, нетно		708	3 235
Общо парични потоци от оперативна дейност		1 292 424	400 532
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини и съоръжения		(1 253 670)	(1 082 281)
Придобиване на нематериални активи		(6)	(45)
Постъпления от финансирания за нетекущи активи		25 793	28 306
Предоставени парични средства като депозити	22	(117 350)	-
Предоставени парични средства като обезпечение	21	(124 577)	(355 302)
Постъпления от парични средства, предоставени като обезпечение	21	74 066	343 145
Постъпления от лихви по депозити и парични средства, предоставени като обезпечение		848	5 284
Плащания във връзка със съвместни предприятия	19	(3 207)	(48)
Общо парични потоци от инвестиционна дейност		(1 398 103)	(1 060 941)
Парични потоци от финансова дейност			
Получени заеми	28	675 554	894 413
Погасени заеми	28	(307 807)	(250 557)
Платени дивиденти и лихви свързани с тях	30	(79 863)	-
Плащания на лихви по получени заеми	28	(21 682)	(1 787)
Плащания на лихви към търговски контрагенти		(11 237)	-
Общо парични потоци от финансова дейност		254 965	642 069
Нетно изменение на паричните средства и паричните еквиваленти		149 286	(18 340)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	20	66 279	97 169
Ефект от промени на валутните курсови разлики, нетно		2 076	(12 607)
Ефект от възстановяване на очаквани кредитни загуби		(684)	57
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	20	216 957	66 279

Бележките на страници 7 до 75 са неразделна част от този финансов отчет.

Изпълнителен директор Владимир Малинов

Главен счетоводител Светлана Коева

Дата: 18.03.2022 г.

Съгласно одиторски доклад от 12.04.2022 г.:
Д-р Мариана Михайлова
Управител и регистриран одитор, отговорен за ангажимента
РСМ БГ ООД
Одиторско дружество

Бележки към индивидуалния финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност 8
2. База за изготвяне 9
3. Промени в счетоводната политика 10
4. Счетоводна политика 11
5. Приходи 31
6. Други приходи 32
7. Технологични разходи 33
8. Разходи за материали 33
9. Разходи за външни услуги 34
10. Разходи за възнаграждения на наети лица 34
11. Други разходи за дейността 35
12. Финансови приходи и разходи 35
13. Имоти, машини и съоръжения 36
14. Нематериални активи 41
15. Инвестици в съвместно контролирани предприятия 42
16. Инвестиция в дъщерно предприятие 44
17. Дългосрочни вземания 45
18. Материални запаси 45
19. Търговски и други вземания и активи по договори 46
20. Пари и парични еквиваленти 47
21. Парични средства, предоставени като обезпечение 47
22. Парични средства, предоставени под формата на банкови депозити 49
23. Капитал и резерви 49
24. Отсрочени данъчни активи и пасиви и разходи за данъци 50
25. Отсрочени приходи от финансиране 51
26. Провизии 54
27. Доходи на наети лица 55
28. Получени заеми 57
29. Търговски и други задължения и пасиви по договори 59
30. Свързани лица 60
31. Гаранции по договори 64
32. Категории финансови активи и пасиви 64
33. Рискове, свързани с финансови инструменти 65
34. Управление на капитала 69
35. Определяне на справедливи стойности 70
36. Условни активи и условни задължения 73
37. Събития след датата на отчетния период 74

Бележки към индивидуалния финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност

„Булгартрансгаз" ЕАД („Дружеството") е дружество със седалище в Република България. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията с ЕИК 175203478. Адресът на управление на Дружеството е България, София, район Люлин - 2, бул. „Панчо Владигеров" № 66.

С Решение на Управителния съвет от 15.01.2019 г. и одобрение на Надзорния съвет на Дружеството, „Булгартрансгаз" ЕАД учреди еднолично акционерно дружество с наименование „Газов хъб Балкан" ЕАД. Новото Дружество е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията на 18.01.2019 г.

„Булгартрансгаз" ЕАД е държавно контролирано предприятие. Едноличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг" ЕАД.

Основният предмет на дейност на „Булгартрансгаз" ЕАД включва съхранение и пренос на природен газ; поддържане, експлоатация, управление и развитие на газопреносни мрежи; поддържане, експлоатация, управление и развитие на подземни газови хранилища; разработване на програми и дейности за съответствие на дейностите по пренос и съхранение на природен газ с изискванията на европейското енергийно законодателство; разработване на ценова политика за достъп до и пренос по газопреносни мрежи, съхранение на природен газ и присъединяване към газопреносни мрежи; администриране на сделките с природен газ и организиране балансирането на пазара на природен газ в съответствие с изискванията на действащото законодателство; инженерингова, инвестиционна, производствена и сервизна дейност; внос на стоки, машини и съоръжения, свързани с дейността на дружеството; централизирано оперативно управление, координиране и контрол върху режима на работата на газопреносните мрежи.

С решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), „Булгартрансгаз" ЕАД е сертифициран като независим преносен оператор на газопреносната система на България в съответствие с изискванията на Директива 2009/73/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, Регламент (ЕО) №715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и Глава осем „а" от Закона за енергетиката. Решението е прието в съответствие с постъпилото становище на Европейската комисия от 22.04.2015 г.

По смисъла на чл. 39, ал. 1 от Закона за енергетиката, дружеството притежава лицензии, издадени от регулаторния орган Комисия за енергийно и водно регулиране „КЕВР":

- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-06/29.11.2006 г.);
- Лицензия за пренос на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-09/29.11.2006 г.);
- Лицензия за съхранение на природен газ на територията на Република България (Лицензия №Л-214-10/29.11.2006 г.).

Трите лицензии са със срок от 35 години. Дружеството заплаща лицензионни такси за всяка лицензия, посочена в тарифа, одобрена от Министерски съвет. Таксите са: първоначална, която е заплатена във връзка с издаване на лицензиите и годишни такси за срока на лицензията, които се заплащат от лицензианта за всяка година, следваща издаването на съответната лицензия.

„Булгартрансгаз" ЕАД е предприятие от обществен интерес по смисъла и реда на параграф 1, т.22, к. от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) 715/2009 г на Комисията от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, Закона за енергетиката и подзаконовата нормативна рамка, считано от 01.10.2017 г. "Булгартрансгаз"

Бележки към индивидуалния финансов отчет

ЕАД въведе ефективно входно-изходния модел за ценообразуване за предлаганите услуги по достъп и пренос на природен газ за газопреносната система, собственост на Дружеството, включваща национална газопреносна мрежа (НГПМ) и газопреносна мрежа за транзитен пренос (ГМТП). С въвеждането на входно-изходния тарифен модел се сменя моделът на ценообразуването на извършваните от „Булгартрансгаз" ЕАД услуги по достъп и пренос на природен газ, като от система „пощенската марка" с единни цени, определени изцяло за пренесени количества природен газ, налагани на изходни точки на газопреносната мрежа, се преминава към входно-изходен модел с двукомпонентна тарифна система и преобладаваща компонента на база резервиран капацитет. Новата система е резултат на изискванията, наложени от европейската и национална регулаторна рамка в сектор природен газ.

Дружеството е с двустепенна система на управление – Надзорен съвет и Управителен съвет. Надзорният съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД към 31.12.2021 г. е в състав: Кирил Георгиев, Снежана Йовкова-Маркова, Делян Койнов, Стефан Илиев и Николай Стефанов, а Управителният съвет: Дарина Колева, Делян Димитров, Владимир Малинов. Към 31.12.2021 г. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Владимир Малинов.

Към 31 декември 2021 г. членове на Одитния комитет на Дружеството са: Виктор Иванов, Величка Русева, Силвия Тодорова.

2. База за изготвяне

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС" представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2020 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети".

В индивидуалния финансов отчет с цел постигане на представяне, даващо по-уместна информация за ефекта от операции и други събития или условия върху финансовото състояние на Дружеството, някои от елементите са представени по различен начин в сравнение с индивидуален финансов отчет за 2020 г. Промяната се отнася до следните позиции в индивидуалния отчет за финансовото състояние:

- Текуща част на дългосрочни заеми, на стойност 9 279 хил. лв., са рекласифицирани от ред Дългосрочни заеми на ред Краткосрочни заеми;

Промяната касае единствено начина на представяне на елементи от индивидуалния финансов отчет за финансовото състояние за годината, приключваща на 31 декември 2020 г. и не се отнася до начина на тяхното оценяване.

Индивидуалният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие, като са взети предвид възможните ефекти от продължаващото въздействие на пандемията от Covid-19.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

Пандемията не оказа съществено въздействие върху дейността на Дружеството.

В ситуация на пандемия „Булгартрансгаз" ЕАД продължава да осъществява дейността си без прекъсване. Ръководството е въвело противоепидемични мерки, които се отнасят както за персонала, така и за контрагентите, с които работи. На служителите е осигурен дистанционен достъп на работа и сменен режим, така че да бъдат спазени всички противоепидемични мерки и съответно не се отчете съществен ефект върху организацията и начина на работа.

През 2021 г. Дружеството има ръст на приходите в сравнение с 2020 г. Основните клиенти на Дружеството не са ограничили значително или спрели дейността си вследствие на коронавируса.

Дружеството не се е възползвало от специалните програми на правителството за подпомагане на бизнеса и борба с въздействието на пандемията.

Не са настъпили и сериозни промени или затруднения в ликвидните потоци на Дружеството.

Оценката на ръководството е, че дейността на Дружеството не е съществено повлияна от пандемията от Covid-19.

Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на 11 април 2022 г.

Детайлна информация за счетоводните политики на Дружеството са оповестени в Бележка 4.

3. Промени в счетоводната политика

3.1 Нови стандарти, влезли в сила от 1 януари 2021 г.

Дружеството е приело следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовите отчети на Групата за годишния период, започващ на 1 януари 2021 г., но нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Групата:

- МСФО 4 Застрахователни договори – отлагане на МСФО 9 в сила от 1 януари 2021 г., приет от ЕС
- МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16 Реформа на референтния лихвен процент – Фаза 2 в сила от 1 януари 2021 г., приета от ЕС
- МСФО 16 Лизинг: Намаление на наемите, свързани с Covid-19 след 30 юни 2021 г., в сила от 1 април 2021 г., приет от ЕС

3.2 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на тези финансови отчети са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2021 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

Бележки към индивидуалния финансов отчет

- Изменения в МСФО 3 Бизнес Комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС
- Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС
- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2023 г., все още не е приет от ЕС
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци, свързани с активи и пасиви произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г. все още не са приети от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС.

Изменения в МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени" в сила от 1 януари 2016 г., все още не са приети от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения индивидуален финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2 Представяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети".

Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството прилага счетоводна политика ретроспективно, преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет или прекласифицира позиции във финансовия отчет и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Дружеството е приело да представя два сравнителни периода във всички случаи с цел осигуряване на последователност в представянето за всяка година.

Значимите счетоводни политики, представени по-долу, са прилагани последователно във всички представени периоди.

4.3 Приходи

(а) Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

За да определи дали и как да признае приходи, Дружеството използва следните 5 стъпки:

Бележки към индивидуалния финансов отчет

1. Идентифициране на договора с клиента;
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение;
3. Определяне на цената на сделката;
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение;
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/или услуги се прехвърлят на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират видът, срокът и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение (безвъзмезден газ) и възнаграждението, дължимо на клиента.

В случаите, в които клиентът допринася със стоки или услуги (природен газ за технологични нужди), за да подпомогне Дружеството при изпълнението на договора, то получава контрол над тези предоставени стоки или услуги. При определяне на цената на сделката по договори, при които клиентът обещава възнаграждение под форма, различна от плащане в парични средства, Дружеството оценява непаричното възнаграждение (или обещанието за непарично възнаграждение) по справедлива стойност.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Задължения за изпълнение и подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос на природен газ

Приходите от пренос на природен газ до трети страни включват пренос на природен газ от границата с Турция до границите с Гърция, Сърбия и Северна Македония.

Приходите от достъп и пренос на природен газ включват достъп и пренос на природен газ по входни и изходни точки/зони по национална газопреносна мрежа в страната, както и изходни и входни точки/зони по транзитната газопреносна мрежа.

Балансиране на пазара на природен газ

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ в сила от 01.10.2017 г., „Булгартрансгаз" ЕАД в качеството му на балансьор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансьора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи. Цената за услугата по балансиране се определя по реда и условията на Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране, утвърдена от КЕВР. Ценообразуващите елементи - цена на природния газ, утвърдената на обществения доставчик, цена за продажба на природен газ на крайни снабдители на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, „малка корекция", която е поправка в цената на природния газ за балансиране, изразена в проценти от нея, прилагана с положителен или отрицателен знак, в зависимост от знака на дисбаланса с цел определяне на дневните такси за дисбаланс и такса за дисбаланс, изчислявана на дневна база, която ползвателят на мрежата плаща или получава в зависимост от размера на своя дневен дисбаланс. С цел постигане на неутралност от дейността балансиране Дружеството начислява и такса за неутралност при балансиране, която може да бъде положителна или отрицателна стойност, в зависимост от разпределените количества природен газ на всяка входна/изходна точка/зона на газопреносната система, собственост на „Булгартрансгаз" ЕАД.

Съхранение на природен газ

Дейността „Съхранение на природен газ" се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен" (ПГХ „Чирен"), собственост на „Булгартрансгаз" ЕАД. ПГХ „Чирен" представлява сложен комплекс от подземни и надземни съоръжения - експлоатационни сондажи, събирателни газопроводи (шлейфи) към тях, компресорна станция с обща инсталирана мощност 10 MW, съоръжения за подготовка, обработка, контрол и измерване на газа, както и други прилежащи съоръжения. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ", е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/ в подземното газово хранилище.

Всички приходи от основната дейност на Дружеството, а именно приходи от пренос на природен газ до трети страни, достъп и пренос, балансиране и съхранение на природен газ, се признават с течение на времето, тъй като доставките са поредица от отделна услуга, което представлява обещание за доставка на природен газ, която по същество е еднаква и има еднороден модел на прехвърляне към клиента.

Приход се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход когато природният газ е пренесен през газопреносната мрежа до съответната точка на клиента. Приходите от продажби се признават на базата на количествата, отчетени чрез измервателните уреди или на регистрирани графици.

Продажните цени на услугата по достъп и пренос, реализирана от „Булгартрансгаз" ЕАД, могат да бъдат на база регулирана цена и на база фиксирана цена по договор. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за преноса на отделните количества от поредицата стоки (количества пренесен природен газ).

Продажните цени на услугата по съхранение, реализирана от „Булгартрансгаз" ЕАД, е на

база регулирана цена. Цената на сделката може да се определи като фиксирано възнаграждение за съхранението на отделните количества от поредицата стоки (количества съхранен природен газ).

Разпределяне на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени (нормативни, договорни или пазарни).

В края на всеки отчетен период Дружеството измерва своя напредък към пълно уреждане на задължението за изпълнение, удовлетворено с течение на времето. Измерването се извършва чрез потвърждаване на пренесените количества и/или заявените количества по график. Т.е. извършва се оценка на пренесените количества природен газ, за които Дружеството признава приходи от достъп и пренос на природен газ.

Продажните цени са фиксирани (регулирана цена, фиксирана цена по договор). Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни. В определени случаи Дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти.

Приходи от други услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в периода, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложени в конкретния договор. Обичайният кредитен период е от 10 до 30 дни след предоставяне на услугите. В случай, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Приходи от продажба на стоки

Приходите от продажби на стоки и материали се признават в момента, в който е прехвърлен контролът върху продаваните активи. Доставката възниква, когато активите са били изпратени на клиента, рисковете от потенциални загуби са прехвърлени на купувача и или той е приел активите в съответствие с договора за продажба. Обичайният срок за плащане е до 30 дни след доставката.

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Дружеството е агент, ако задължение за изпълнение на Дружеството е да уреди предоставянето на стоките или услугите от трета страна. Когато дружеството - агент, удовлетворява задължение за изпълнение, то признава приход в размер на такса или комисионна, на които очаква да има право в замяна на това, че е уредило стоките и услугите да бъдат предоставени от друга страна. Таксата или комисионата на Дружеството може да бъде нетният размер на възнаграждението, който Дружеството запазва след като заплати на другата страна възнаграждението, получено в замяна на стоките или услугите, които трябва да бъдат предоставени от тази страна.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Основната дейност на „Булгартрансгаз" ЕАД е свързана с пренос на природен газ през и на територията на страната. Дружеството носи основната отговорност за изпълнението на договора и за транспортирането на заявените количества природен газ.

При някои от своите договори, „Булгартрансгаз" ЕАД не разполага с правомощия за определяне на цените на услугите за своите клиенти и, следователно, ползата, която Дружеството може да получи от тези услуги, е ограничена. Това обаче се дължи не на агентската функция на Дружеството като посредник между производители и потребители/търговци на природен газ, а на вменената му от законодателството функция на независим преносен оператор на газопреносната система на България.

В резултат на свързаните продажби на Дружеството се дължи пълното възнаграждение за пренесените количества природен газ, а при възникване на вземането „Булгартрансгаз" ЕАД е изложен на кредитен риск за вземането от клиента в замяна на стоките.

Значимите счетоводни преценки, оценки и допускания, свързани с приходи от договори с клиенти, са представени в Бележка 5 и 6.

Салда по договори

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

За някои от своите търговски вземания, Дружеството има право да получи неотменяеми и безусловни банкови гаранции или депозити, които да обезпечат съответното вземане. Дружеството не дължи лихви за времето, през което сумата по предоставен като обезпечение депозит е престояла при него, нито каквито и да е допълнителни плащания на такси, разноски и др., свързани с предоставеното обезпечение. Депозитът подлежи на връщане, а банковата гаранция – на освобождаване в случаите на заместване на формата на финансово обезпечение от страна на клиента или при прекратяване на договора с клиента при уреждане на взаимоотношенията с Дружеството.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор, се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 „Финансови инструменти".

(b) Други приходи/доходи

Други приходи, включват операции, които са инцидентни спрямо, основните дейности на Дружеството и са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

	Подход за признаване
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контролът върху продавания актив.
Приход от преоценка на имоти, машини и съоръжения	Приход от преоценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи.
Излишъци на активи и ликвидация на активи	Приходите от излишъци на активи се признават в момента на установяване на излишъците.
Приходи от финансиране	Когато дарението (финансирането) е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставянето му на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението (финансирането) е свързано с актив, то се представя като пасив и се включва в доходите през периода на полезния живот на свързания с него актив.
Приходи от застрахователни събития	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	Приходите от отписване на задължения се признават, когато изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

(c) Приходи от лихви и дивиденти

Приходите включват приходи от лихви по инвестирани средства, печалба от операции в чуждестранна валута, приходи от лихви по дългосрочни вземания. Приход от лихви се признава в печалби и загуби в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденти се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

4.4 Разходи

Разход е намаление на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активи или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което се дължи за разпределение към едноличния собственик.

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база на принципите на начисляване и съпоставимост. Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в Отчета за печалбата или загубата и друг всеобхватен доход на базата на системни и рационални процедури за разсрочване. Целта на подобни процедури е разходите да бъдат признавани през онези отчетни периоди, през които свързаната с тези пера икономическа изгода ще се придобие и изчерпи изцяло. Разход се признава незабавно като текущ в случаите, когато няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази икономическа изгода да не се класифицира като актив в Отчета за финансовото състояние.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Като разход се признава и отчетено задължение, без да е придобит актив, т.е. провизия.

Първоначално всички разходи на Дружеството се отчитат по икономически елементи – разходи за: материали, суровини и консумативи, външни услуги, амортизации, персонал, данъци, такси и други подобни плащания, обезценка на активи, провизии по задължения, отчетна стойност на продадените активи, акциз, вноска фонд СЕС, глоби, неустойки, липси, представителни, обучение и квалификация, технологични загуби и др. След като се отчетат като разходи по икономически елементи, всички разходи на Дружеството се разпределят и като разходи за: основна, спомагателна, социална и управленска дейност.

Разходите за основна дейност са свързаните с предоставяни услуги във връзка с природен газ:

- Пренос на природен газ за трети страни на основата на договорни отношения с клиенти;
- Достъп и пренос на природен газ по националната газопреносна мрежа, собственост на Дружеството, по газопроводи с високо налягане, от газоизмервателни станции до газоразпределителни станции с цел доставка на крайни потребители на природен газ;
- Съхранение – дейност по нагнетяване на природен газ и обратното му извличане за целите на осигуряване на доставки до крайни потребители. Извършва се в ПГХ Чирен; и
- Балансиране - покупко – продажба на природен газ, с цел покриване на индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи.

Дружеството отчита два вида разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги(стоки) с клиенти: разходи за сключване на договора и разходи за изпълнение на договора. Когато разходите не отговарят на условията за разсрочване съгласно изискванията на МСФО 15, същите се признават като текущи в момента на възникването им, когато не се очаква да бъдат възстановени или периодът на разсрочването им е до една година.

Следните оперативни разходи винаги се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи за брак на материални запаси;
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

(а) Разходи за лихви и разходи по заеми

Финансовите разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължения, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране за задължение по планове за дефинирани доходи, други финансови операции – банкови такси, комисионни и други.

Разходи по заеми, които не са пряко свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби по метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база или като финансови приходи или като финансови разходи, в зависимост дали валутните курсови разлики представляват нетна печалба или нетна загуба.

4.5 Имоти, машини и съоръжения

(а) Признаване и оценка. Специфични активи.

Първоначално признаване

Имоти, машини и съоръжения се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активите, придобити по стопански начин, включва следното:

- разходи за материали и за директно вложен труд;
- разходи, пряко свързани с привеждане на актива до състояние, необходимо за

предвидената употреба;

- когато дружеството има задължение да демонтира актива или да възстанови терена, приблизителна оценка на разходите за демонтаж и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива;

Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Последваща оценка

За целите на последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, Дружеството прилага модела на преоценка в МСС 16. Преоценената стойност представлява справедливата стойност на актива към датата на преоценка, намалена с последваща амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и оборудване се определя на базата на пазарните доказателства, представени в доклад, изготвен от независим лицензиран оценител.

Преоценката на имоти, машини и съоръжения се извършва на всеки 3 години. Когато справедливите стойности се променят значително за по-кратък период, преоценката може да се прави по-често.

Към 31 декември 2021 г. е направена оценка от лицензиран оценител на справедливата стойност на имоти, машини, съоръжения и транспортни средства (товарни и специализирани) (ИМСТС) и на нетната реализируема стойност на материалните запаси, както и тест за обезценка. В отчета за финансовото състояние всички леки автомобили, други нетекущи активи и активи в процес на изграждане, са представени на базата на историческа цена, намалена с натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Специфичен дълготраен материален актив за „Булгартрансгаз" ЕАД е буферният природен газ в ПГХ „Чирен" и в газопровода. Той е постоянно количество, което само поддържа използваемостта на хранилището и газопровода, без да участва в количеството транспортиран или използван за собствени технологични нужди природен газ. Тези количества не могат да намаляват, защото се намалява капацитетът на ПГХ и газопровода.

Буферният газ в ПГХ „Чирен" и в газопровода, се разделя на амортизируем и неамортизируем буферен газ. Амортизируемият буферен газ в ПГХ „Чирен" е онова количество газ, което ще остане в подземния резервоар след прекратяване експлоатацията на газохранилището и не може да бъде използвано за търговски цели.

Неамортизируемият буферен газ е част от буферния газ в ПГХ „Чирен", която би могло да се добие на повърхността при налягане на газопровода 35 бара при съществуващите в момента съоръжения.

Буферният газ в газопровода се разделя също на амортизируем и неамортизируем на база горепосоченото предположение. Количествата буферен газ, както и тяхната стойност са оповестени в *Бележка 13.*

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в печалби и загуби. Когато преоценени активи се продадат, сумите, включени в преоценъчен резерв, се рекласифицират в неразпределена печалба или загуба.

В края на всеки отчетен период част от преоценъчния резерв се реализира в съответствие с използване на актива от предприятието. Сумата на реализираната преоценка представлява разликата между амортизацията въз основа на преоценената балансова стойност на актива и амортизацията въз основа на цената на придобиване.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Дружеството. Текущи ремонти и поддръжка се признават като разход при възникването им.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Амортизация

Имоти, машини, съоръжения и оборудване се амортизират от датата, на която са инсталирани и са готови за употреба, или за придобитите по стопански начин, от датата на която активът е завършен и е готов за употреба. Амортизацията се признава до размера на първоначалната стойност на актива минус очакваната остатъчна стойност на актива на база линейния метод въз основа на очаквания полезен живот на всеки един компонент от имоти, машини, съоръжения и оборудване. Амортизацията се отчита в печалби и загуби, освен ако не се включва в отчетната стойност на друг актив. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия между срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите, когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период, са както следва:

Сгради	7 – 70 години
Машини, съоръжения и оборудване	3 – 50 години
Компютърна техника и офис обзавеждане	3 – 12 години
Транспортни средства	3 – 15 години
Амортизируем буферен газ	60 години
Всички останали	3 – 15 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо. Приблизителните оценки за имоти, машини и съоръжения са прегледани към 31.12.2021 г. (виж също *Бележка 13*).

(b) Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството, различни от материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и рискът, специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби. Загуби от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално. Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива да не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

4.6 Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи се признават

като разход в момента на тяхното възникване.

Амортизация

Нематериалните активи се амортизират на база линейния метод в печалби и загуби въз основа на очаквания срок на полезния им живот от датата, на която са готови за употреба.

Очакваните срокове на полезен живот за текущия и сравнителния период са както следва:

Лицензии за съхранение, пренос и транзитен пренос на природен газ	4 – 35 години
Лицензии за софтуер и мобилна далекосъобщителна и радиотелефонна мрежа	2 – 10 години
Програмни продукти	2 – 8 години
Други	3 – 25 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират ако е необходимо.

4.7 Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. „Булгартрансгаз" ЕАД има инвестиция в дъщерно предприятие „Газов хъб Балкан" ЕАД в размер на 100% от капитала. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото да получи дивидента.

4.8 Инвестиции в съвместни предприятия

Дружеството определя вида на съвместното предприятие, в което участва, на базата на правата и задълженията, които му дава споразумението за съвместната дейност.
Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Дружеството и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните, притежаващи съвместен контрол върху предприятието, имат право на нетните активи на предприятието.
Дружеството отчита своето дялово участие в съвместни предприятия по себестойност.

Всички последващи промени в размера на участието на Дружеството в собствения капитал на съвместното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от съвместното предприятие, се отразяват в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред "Преоценка на инвестиция в съвместно контролирано предприятие". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на съвместното предприятие.

На 28.01.2021 г. е финализирана сделката за придобиване на акционерно участие в „Газтрейд" С.А. в размер на 20% от капитала му от „Булгартрангаз" ЕАД и на същата дата „Булгартрангаз" ЕАД е вписан като акционер в книгата на акционерите на „Газтрейд" С.А.

4.9 Материални запаси

Материалните запаси включват: горива, оперативен газ, собственост на Дружеството, използван за покриване на технологични нужди, природен газ за балансиране, резервни части, оборудване, офис-материали, канцеларски материали и консумативи, стоки; незавършено производство и продукция, включително произведен кондензат.
Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Себестойността на материалните запаси се базира на принципа „средно претеглена стойност", и включва разходи за придобиване на материалните запаси, разходите за производство или преработка, както и всички други разходи, отнасящи се до привеждането на материалните запаси до тяхното текущо местоположение и състояние.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Себестойността на произведена продукция и незавършеното производство включва разходи за труд, социални осигуровки и разходи за амортизация. Нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата. Резервни части и резервно оборудване се считат за имоти, машини, съоръжения и оборудване, когато дружеството се очаква да ги използва по продължително от един отчетен период и те се използват само във връзка с отделен имот, машини съоръжения и оборудване. За тяхното отчитане се прилага значима счетоводна политика 4.5.

Последващата оценка на природния газ (материален запас) се определя както следва:

- Безвъзмездният газ за компресорни станции по транзитната газопреносна мрежа - по цена, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, определена с Решение на КЕВР за съответния месец в MWh.
- Природният газ в транзитната газопреносна мрежа, който не е собственост на „Булгартрансгаз" ЕАД - по цена, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, определена с Решение на КЕВР за съответния месец в MWh.
- Природният газ в националната газопреносна мрежа, който не е собственост на „Булгартрансгаз" ЕАД - по цена, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, определена с Решение на КЕВР за съответния месец в MWh.
- Разлика калоричност на природен газ вход – изход, генерирана в газопреносната мрежа - по цена, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, определена с Решение на КЕВР за съответния месец в MWh.

4.10 Финансови инструменти

(a) Признаване и отписване

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно модела си за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.
Предприятието изважда финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато той е погасен — т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

(b) Класификация и първоначално оценяване на финансов актив

С изключение на тези търговски вземания, които не съдържат съществен финансов компонент и се оценяват по цена на сделката, съгласно МСФО 15, всички финансови активи са първоначално оценени по справедлива цена, коригирани за разходите по сделката (където е приложимо).
Финансови активи, различни от тези, които са създадени и ефективни като хеджиращи инструменти, се класифицират в една от следните категории:

- Амортизирана стойност
- Справедлива стойност през печалбата или загубата
- Справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Класификацията се определя и от двете:

- Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовия актив;
- Характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовия актив, които са признати в печалбата и загубата, се включват в други разходи.

Последваща оценка на финансови активи

Бележки към индивидуалния финансов отчет

(c) Финансови активи по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните изисквания (и не са определени за оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата):

- Предприятието управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира договорни парични потоци;
- Съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата;

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми, вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване, те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтирането се пропуска, когато ефектът от него е несъществен. В тази категория се класифицират и паричните средства и паричните еквиваленти, търговските и други вземания, както и вземания от свързани лица.

Търговски и други вземания

Търговски и други вземания са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котирани на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане с първоначален матуритет от три месеца или по-малко от датата на придобиване, които са свързани с незначителен риск от промяна в справедливата им стойност и се използват от Дружеството за управление на краткосрочни ангажименти.

Депозити с матуритет над 3 месеца се класифицират като краткосрочни вземания в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Депозити, заложени като обезпечения на насрещни задължения, се класифицират като Парични средства, предоставени като обезпечение в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

***(d)* Обезценка на финансови активи**

Финансовите активи, които са в обхват на изчисление на обезценката, са дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, актив по договор или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка. Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби за очаквания срок на финансовия инструмент, т.е. паричния дефицит, който представлява разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи.

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Дружеството се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Дружеството има следните недеривативни финансови активи: търговски и други вземания, вземания от свързани лица, пари и парични еквиваленти и парични средства, предоставени

като обезпечение.

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби".
Инструментите, които попадат в обхвата на изискванията на МСФО 9 включват заеми и други видове дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски и други вземания, вземания от свързани лица.
Признаването на кредитни загуби не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и измерването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.
Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя от вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.
Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и вземанията от свързани лица, и признава загуба от обезценка като очаквана кредитна загуба за целия срок. Това са очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид потенциалът за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Предприятието използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на клиентите по индустрии и срочна структура на вземанията.

Дружеството признава коректив за очаквани кредитни загуби от финансов актив, лизингово вземане, актив по договора или кредитен ангажимент и договор за финансова гаранция, за които се прилагат изискванията за обезценка.

Определяне на размера на очакваните кредитни загуби

Дружеството оценява очакваните кредитни загуби на финансов инструмент по начин, който отразява:

- точната и вероятностно претеглена стойност на актива, определена чрез оценка на редица възможни резултати;
- стойността на парите във времето; и
- разумна и подкрепяща се информация за минали събития, настоящи условия и прогнози за бъдещи икономически условия, която е достъпна без съществени разходи или усилия към датата на отчета.

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори, ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Значително увеличение на кредитния риск

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване. При извършване на оценката Дружеството използва промяната в риска от неизпълнение, възникващо през очаквания живот на финансовия инструмент, вместо промяната в размера на очакваните кредитни загуби. Тази оценка се прави на база сравнение на риска от неизпълнение на финансовия инструмент към датата на отчета с риска от неизпълнение, настъпил към датата на първоначалното признаване. Информацията се идентифицира, без да са налице ненужни разходи или усилия.

(е) Класификация и оценяване на финансови пасиви

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Финансовите пасиви на дружеството включват получени заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви са първоначално оценени по справедлива стойност и, където е приложимо, коригирани по отношение на разходите по сделката, освен ако дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Впоследствие, финансовите пасиви се оценяват по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Всички разходи, свързани с лихвите и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи. Финансовите пасиви се признават първоначално на тяхната дата на търгуване, на която Дружеството е станало страна по договорните условия на инструмента. Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изпълнени или са отменени или не са валидни повече.

Финансови активи и пасиви се нетират, и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава, и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите, и има намерение или да урежда на нетна база или да реализира актива, и да уреди пасива едновременно.

4.11 Наети активи

Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение." За да приложи това определение, Дружеството извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Дружеството има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Дружеството има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Дружеството оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел" ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от дружеството като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Дружеството признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Дружеството амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Дружеството също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата. Те могат да бъдат:

- фиксирани плащания минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;

- променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата (напр. референтен лихвен процент като LIBOR);
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, дружеството използва лихвения процент, който то би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност в сходна икономическа среда.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания. Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула. Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Дружеството като лизингодател

Счетоводната политика на Дружеството, съгласно МСФО 16, не се е променила спрямо сравнителния период.

Като лизингодател, Дружеството класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

4.12 Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденти

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Преоценъчният резерв включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи.

Другите резерви включват:

- законови резерви и общи резерви, формирани по реда на действащото търговско законодателство и Устава на Дружеството;
- резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи – включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденти към едноличния собственик са включени на ред „Задължения към свързани лица" в отчета за финансовото състояние. Всички транзакции с

Бележки към индивидуалния финансов отчет

едноличния собственик на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.13 Доходи на персонала

(a) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно.

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(b) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски в България. Задълженията за превеждане на вноски по плановете за пенсиониране с дефинирани вноски, се признават като разходи за персонала в печалби и загуби текущо. Вноските по план с дефинирани вноски, които са дължими повече от 12 месеца след края на периода на предоставяне на услугите от служителите, се дисконтират до настоящата им стойност.

(c) Планове с дефинирани доходи

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ). Съобразно тези разпоредби на КТ и действащия Колективен трудов договор в „Булгартрансгаз" ЕАД, при прекратяване на трудовия договор на служител на Дружеството, придобил право на пенсия, Дружеството му изплаща обезщетение в размер на дванадесет брутни работни заплати, в случай, че работникът или служителят има натрупан трудов стаж в Дружеството над 10 години към датата на пенсиониране, и обезщетение в размер на пет брутни работни заплати в случай, че работникът или служителят има натрупан трудов стаж в Дружеството до 10 години. Към датата на отчета за финансово състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер. В Бележка 27 към индивидуалния финансов отчет, е оповестена сумата на начисленото задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Според изискването на стандарта (параграф 78 от МСС 19) процентът, с който ще се дисконтира задължението, трябва да съответства на пазарните доходи към датата на счетоводния баланс, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации.

Удачно е също така като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвращаемост на активите на предприятието. Поради дългосрочния характер на задължението и липсата на такива финансови инструменти, отразяващи доходност за по-дълъг срок, е преценено, че като норма на дисконтиране може да се приложи очакваният процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите, следвайки изискванията на Параграф 81 на МСС 19.

Изчисленията се извършват на годишна база от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

Дружеството признава всички актюерски печалби и загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи за сметка на другия всеобхватен доход.

4.14 Безвъзмездни средства предоставени от държавата

Безвъзмездни средства предоставени от държавата, обвързани с активи

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се признават първоначално като отсрочени приходи по справедлива стойност когато има достатъчна сигурност, че ще бъдат получени и че Дружеството ще изпълни условията, свързани със средствата. След това се признават в печалби и загуби като други приходи на систематична база за полезния живот на актива.

Безвъзмездни средства, които компенсират Дружеството за извършени разходи, се признават в печалби и загуби на систематична база в периодите, в които възникват разходите.

4.15 Сделки в чуждестранна валута

Операциите в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс на БНБ в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута, превалутирана по курса в края на периода.

Непарични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност. Непарични активи и пасиви в чуждестранна валута, които се оценяват по историческа цена, се превалутират във функционалната валута по курса на датата на сделката. Курсови разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби.

От 1 януари 1999 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

4.16 Данъци

Корпоративният данък за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила или по същество, въведени към отчетната дата и всички корекции за дължими данъци за предходни години.

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики, когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само, ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата,

наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

4.17 Условни активи, условни пасиви, провизии

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за преструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за преструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за преструктуриране пред тези, които биха били засегнали. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база на най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Дружеството в бележка 36.

4.18 Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този индивидуален финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на

Бележки към индивидуалния финансов отчет

счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава перспективно. При изготвянето на представения индивидуален финансов отчет значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството и основните източници на несигурност на счетоводните приблизителни оценки не се различават от тези, оповестени в междинния финансов отчет на Дружеството към 30 юни 2021 г.

(а) Преценки

Информация за критични преценки, направени при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху признатите суми във финансовия отчет, се съдържа в съответните бележки.

(б) Несигурност в допусканията и оценките

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, е представена по-долу.

Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Преносните стойности на активите са анализирани в бележки 13 и 14. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване или поради други фактори, които впоследствие биха могли да повлияят върху определянето на полезния живот.

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на запасите най-вече чрез влагането им в употреба, в това число и употребата им за технологични нужди. Ръководството на Дружеството счита, че балансовата стойност на материалните запаси, състоящи се основно от природен газ и

Бележки към индивидуалния финансов отчет

резервни части, представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансовото състояние, съгласно изискванията на МСС 2 „Материални запаси". През 2021 г. Дружеството е отчело обратно проявление на загуба от обезценка на природен газ в размер на 5 654 хил. лв.

Измерване на очаквани кредитни загуби

Кредитната загуба представлява разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на предприятието. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Преценката, относно очакваната кредитна загуба на дългосрочни вземания, е изготвена на индивидуална база като са взети предвид всички налични факти и обстоятелства, съпътстващи съществуването и оценката на вземанията включително и очаквано развитие на процесуалните действия, предприети от Дружеството.

Към всяка отчетна дата Ръководството преценява дали кредитният риск по даден финансов инструмент се е увеличил значително спрямо момента на първоначално признаване.

Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно, с помощта на независим актюер, задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 10 041 хил. лв. (2020 г.: 10 105 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на дългосрочни безрискови ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи (български лева) и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

Справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Дружеството е установило контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности. Регулярно се преглеждат значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава се оценяват получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Значими въпроси, свързани с оценките, се докладват и на одитния комитет на Дружеството.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни, различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка. Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в Бележка 32 Рискове, свързани с финансови инструменти и Бележка 35 Определяне на справедливи стойности.

Последната преоценка на имоти, машини и съоръжения от независим оценител е към 31.12.2021 г. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международен стандарт за финансово отчитане 13 „Оценяване по справедлива стойност".

Провизии и условни задължения

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите няма да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Дружеството в горепосочените спорове.

5. Приходи

Сегментна информация за приходите по договори с клиенти

Основните групи приходи по договори с клиенти включват:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от пренос на природен газ по газопреносна мрежа за транзитен пренос	345 540	272 299
Приходи от пренос на природен газ по националната газопреносна мрежа	113 779	73 351
Приходи от съхранение на природен газ	14 520	6 491
Приходи от балансиране	63 836	17 918
Безвъзмезден газ - непарично възнаграждение, получено от клиента, във връзка с договор за пренос на природен газ	35 751	15 188
	573 426	385 247

По локация/Географски пазари

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Вътрешен пазар	208 636	89 488
Чуждестранни пазари	364 790	295 759
	573 426	385 247

Момент във времето за признаване на приходите

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето	573 426	385 247
	573 426	385 247

Дружеството признава приходи от предоставянето на услуги с течение на времето по видове, представени в таблицата по-горе.

Приходите от дейността са формирани от предоставяне на услуги по достъп и пренос по газопреносната мрежа, от извършване на услуги по съхранение на природен газ в ПГХ „Чирен", собственост на „Булгартрансгаз" ЕАД и от сключени обвързващи договори за резервиране на капацитет за период от 20 г. след проведена процедура Open Season, съгласно общоевропейската законова рамка.

При извършване на услугата по достъп и пренос на природен газ е необходим природен газ за работа на компресорните станции и други технологични нужди, който представлява

Бележки към индивидуалния финансов отчет

технологичен газ (газ за технологични нужди). Съществува възможност технологичният газ да се предоставя в натура (безвъзмездно) от ползвателите. „Булгартрансгаз" ЕАД отчита този безвъзмезден газ като текущ приход и текущ разход, което не оказва влияние върху финансовия резултат. По смисъла на МСФО 15, полученият безвъзмезден газ се третира като непарично възнаграждение, получено от клиента за изпълнение на договора.

Във връзка с Правилата за балансиране на пазара на природен газ, „Булгартрансгаз" ЕАД в качеството му на балансьор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата. Задължението на балансьора е да покрива индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи. В тази връзка и в съответствие с „Входно-изходния" тарифен модел са сключени договори за покупка и продажба на природен газ за балансиране с клиентите, като Дружеството реализира приходи от балансиране, съответстващи на балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България – национална балансова зона и транзитна балансова зона.

6. Други приходи

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Приходи от финансиране	5 913	5 712
Приходи от продажба на стоки	448	361
Приходи от присъдени вземания	385	-
Приходи от продажба на материални запаси	353	99
Приходи от финансиране за ел. енергия	336	-
Приходи от дивиденти	311	-
Приходи от услуги, предоставени в УВЦ „Република"	225	209
Застрахователни обезщетения	156	12
Приходи от ликвидация на ИМС	152	128
Приходи от неустойки	149	94
Приходи от ползване на ресурси спомагателна мрежа	144	144
Приходи наем оптични влакна	100	109
Приходи от колокация	110	103
Приходи от присъединяване и газоопасни работи	98	1 195
Други	294	231
	9 174	8 397

Във връзка с рязкото покачване на цените на електроенергията на борсовите пазари в Европейския съюз в края на 2021, българското правителство, чрез Министерството на енергетиката, прие програма за компенсации на бизнеса за месеците от октомври 2021 до март 2022 г. включително. Целта на тази мярка е да се облекчат небитовите потребители на електроенергия в България, като се намалят разходите им за електроенергия в месеците с най-високо потребление и най-високи текущи цени.

Компенсациите за небитови потребители на електроенергия се формират според одобрените от Министерски съвет и Министерство на енергетиката механизми.

Съгласно Програма, одобрена с Решение № 739/ 26.10.2021г. на Министерския съвет и заменено с решения № 771 и № 885 на Министерския съвет от 2021г. Министерство на енергетиката отпусна ценова компенсация за небитовите потребители в размер на 110 лв. без ДДС на консумиран мегаватчас за потребената енергия през октомври и ноември и 128,98 лв. без ДДС за декември 2021.

Формираните приходи от „Булгартрансгаз" ЕАД във връзка с описаните компенсации са в размер на 336 хил. лв.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

Основната част от Другите приходи на Дружеството са извън обхвата на МСФО 15 и се признават по силата на други стандарти.

Другите приходи, които са в обхвата на МСФО 15, са както следва

в хиляди лева	2021	2020
Продукти, които се прехвърлят в определен момент		
Приходи от продажба на стоки и кондензат	448	457
Продукти и услуги, които се прехвърлят с течение на времето		
Приходи от услуги, предоставени в УВЦ „Република"	225	209
Приходи от ползване на ресурси спомагателна мрежа	144	144
Приходи от присъединяване и газоопасни работи	98	1 195
Приходи от колокация	110	103

Детайлно оповестяване на счетоводната политика за признаване на приходи е представена в Бележка 4.

7. Технологични разходи

Общите разходи за технологични нужди за 2021 г. са на стойност 60 402 хил. лв. (2020 г.: 27 712 хил. лв.), в т.ч. технологични разходи по пренос на природен газ от границата с Турция, до границата с Гърция, Сърбия и Северна Македония на стойност 47 850 хил. лв. (2020 г: 18 039 хил. лв.).

Полученият безвъзмезден технологичен газ за дейност транзитен пренос на природен газ от границата с Турция за Гърция, Сърбия и Северна Македония се признава като текущ приход. Безвъзмездно получеият технологичен газ се изразходва за поддържане работата на компресорните станции във връзка с транзитния пренос. Той се отчита и като текущ разход за технологични нужди.

8. Разходи за материали

в хиляди лева	2021	2020
Ел. енергия, вода и топлинна енергия	2 498	1 923
Основни материали, включващи:	1 267	971
- Резервни части	1 093	895
- Други	174	76
Спомагателни материали, включващи	2 309	1 787
- Горива и смазочни материали	1 031	976
- Авточасти и принадлежности	264	199
- Стопански инвентар	98	52
- Инструменти	26	7
- Други спомагателни материали	890	553
	6 074	4 681

Бележки към индивидуалния финансов отчет

9. Разходи за външни услуги

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Инспекция газопровод	1 018	4 304
Охрана	2 397	2 034
Застраховки	2 787	1 516
Абонаментен сервиз	1 080	1 181
Ремонт и поддръжка	1 869	1 000
Такси смет, данък сгради и данъци върху МПС	698	567
Консултантски услуги	1 719	350
Комуникации	237	198
Граждански договори	89	77
Лабораторни изследвания	46	77
Реклама	49	70
Разходи за автомобили	77	52
Други разходи за външни услуги	219	713
	12 285	12 139

Възнаграждението за одиторски услуги за 2021 г. е в размер на 51 хил. лв. без ДДС. Сумата на възнаграждението включва независим финансов одит на годишния индивидуален финансов отчет на „Булгартрансгаз" ЕАД за 2021 г. в размер на 40 хил. лв. и преглед на междинния индивидуален и консолидиран финансов отчет на „Булгартрансгаз" ЕАД към 30.06.2021 г. в съответствие с изискванията на Международен стандарт за ангажимент за преглед 2410 (МСАП 2410) в размер на 9 хил. лв. Останалата част от възнаграждението е за одит на консолидирания финансов отчет.
През годината одиторът не е предоставял данъчни консултации.

10. Разходи за възнаграждения на наети лица

в хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Заплати и социални разходи за персонала		62 763	61 138
Социални осигуровки		8 157	8 354
Разходи, свързани с планове за дефинирани доходи	27	767	663
Неизползван платен годишен отпуск		1 371	1 440
Осигуровки върху неизползван платен годишен отпуск		232	244
		73 290	71 839

Средносписъчният състав на персонала за 2021 г. е 1 123 човека (2020 г.: 1 151).

Бележки към индивидуалния финансов отчет

11. Други разходи за дейността

в хиляди лева	2021	2020
Разходи за фонд Сигурност на електроенергийната система (СЕС)	23 692	17 607
Застрахователно събитие	4 679	227
Брак и липси на имоти, машини, съоръжения	2 764	2 320
Обучения и квалификация	2 539	75
Акциз	1 818	1 073
Разходи за провизии по правни задължения	754	755
Членски внос в организации	644	647
Командировки	339	453
Еднократни данъци	309	299
Лицензионни такси	204	184
Представителни разходи	36	48
Глоби по нормативни актове	15	19
Дарения	10	9
Брак на материални запаси	12	29
Други	605	262
	38 420	24 007

Детайлна информация относно Разходите за провизии по правни задължения е оповестена в Бележка 26 Провизии.

12. Финансови приходи и разходи

Финансови приходи и разходи, признати в печалби и загуби

в хиляди лева	2021	2020
Разходи за лихви по финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	(39 110)	(1 838)
Разходи за банкови комисионни	(802)	(109)
Разходи за лихви, свързани с планове за дефинирани доходи	(102)	(49)
Загуба от валутни курсови разлики, нетно	-	(39 667)
Финансови разходи по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(40 014)	(41 663)
Приходи от лихви върху финансови активи по амортизирана стойност	966	6 501
Печалба от валутни курсови разлики, нетно	22 039	-
Финансови приходи	23 005	6 501
Нетни финансови, приходи/(разходи) признати в печалби и загуби	(17 009)	(35 162)

Разходите за лихви са в размер на 39 110 хил. лв. (2020 г.: 1 838 хил. лв.), като 22 348 хил. лв. представляват лихви по договори за банкови заеми.

Приходите от лихви са в размер на 966 хил. лв. (2020 г.: 6 501 хил. лв.), като 600 хил. лв. от тях са получени приходи от лихви по депозити и парични средства, предоставени като обезпечения.

Бележки към индивидуалния финансов отчет

13. Имоти, машини и съоръжения

в хиляди лева	Земи и сгради	Машини, съоръжения, оборудване	Буферен газ	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Аванси за придобиване на нетекущи активи	Общо
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2021 г.	77 447	4 107 338	191 443	13 005	9 876	241 131	105 855	4 746 095
Придобити	86	9 777	-	878	491	330 698	8 862	350 792
Отписани	-	(2 733)	-	(24)	(10)	(25 132)	(99 058)	(126 957)
Преоценка	3 943	592 974	507 818	606	-	-	-	1 105 341
Възстановена обезценка за сметка на печалбата	(31)	58	-	(1)	-	-	-	26
Обезценка за сметка на преоценъчен резерв	(191)	(2 489)	-	(1)	-	-	-	(2 681)
Нетиране срещу натрупана амортизация	(4 395)	(365 292)	(2 960)	(1 970)	(164)	-	-	(374 781)
Трансфери	12 625	390 841	-	6	665	(404 137)	-	-
Салдо към 31 декември 2021 г.	89 484	4 730 474	696 301	12 499	10 858	142 560	15 659	5 697 835
Амортизация и обезценка								
Салдо към 1 януари 2021 г.	3 085	192 455	-	5 412	5 621	-	-	206 573
Разходи за амортизации	1 652	173 382	2 960	1 041	1 215	-	-	180 250
Нетиране срещу натрупана амортизация	(4 395)	(365 292)	(2 960)	(1 970)	(164)	-	-	(374 781)
Салдо към 31 декември 2021 г.	342	545	-	4 483	6 672	-	-	12 042
Балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2021 г.	74 362	3 914 883	191 443	7 593	4 255	241 131	105 855	4 539 522
Салдо към 31 декември 2021 г.	89 142	4 729 929	696 301	8 016	4 186	142 560	15 659	5 685 793

Бележки към индивидуалния финансов отчет

в хиляди лева	Земи и сгради	Машини, съоръжения, оборудване	Буферен газ	Транспортни средства	Стопански инвентар	В процес на изграждане	Аванси за придобиване на нетекущи активи	Общо
Отчетна стойност								
Салдо към 1 януари 2020 г.	71 654	1 738 790	308 410	11 817	8 548	80 878	461 914	2 682 011
Придобити	33	4 605	-	1 315	438	2 536 075	11 147	2 553 613
Отписани	(1)	(2 289)	-	(30)	(1)	(1 496)	(367 206)	(371 023)
Обезценка за сметка на преоценъчен резерв	-	-	(107 717)	-	-	-	-	(107 717)
Нетиране срещу натрупана амортизация	-	(1 320)	(9 250)	(97)	(122)	-	-	(10 789)
Трансфери	5 761	2 367 552	-	-	1 013	(2 374 326)	-	-
Салдо към 31 декември 2020 г.	77 447	4 107 338	191 443	13 005	9 876	241 131	105 855	4 746 095
Амортизация и обезценка								
Салдо към 1 януари 2020 г.	1 672	94 964	4 625	4 527	4 778	-	-	110 566
Разходи за амортизации	1 413	98 811	4 625	982	965	-	-	106 796
Амортизация на отписани активи	-	(1 320)	(9 250)	(97)	(122)	-	-	(10 789)
Салдо към 31 декември 2020 г.	3 085	192 455	-	5 412	5 621	-	-	206 573
Балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2020 г.	69 982	1 643 826	303 785	7 290	3 770	80 878	461 914	2 571 445
Салдо към 31 декември 2020 г.	74 362	3 914 883	191 443	7 593	4 255	241 131	105 855	4 539 522

Бележки към финансовия отчет

Буферният газ на Дружеството е специфичен нетекущ актив, съществена част от който представлява газ в подземно газохранилище (ПГХ) Чирен, а останалата част се намира в газопреносната система.

Буферният газ се разделя на амортизируем и неамортизируем.

Амортизируемият буферен газ в ПГХ Чирен е онова количество газ, което ще остане в подземния резервоар след прекратяване експлоатацията на газохранилището.
Неамортизируемият буферен газ, представлява част от буферния газ в ПГХ Чирен, който би могъл да се добие на повърхността при налягане на газопровода 35 бара при съществуващите в момента съоръжения.
Буферният газ в транзитния и магистралния газопровод се разделя също на амортизируем и неамортизируем, като амортизируем е онова количество природен газ, което не може да се извлече при ликвидация на газопроводите.

По-подробна информацията за разпределението на буферния газ е представена по-долу:

	Балансова стойност – хил. лв.	
	Амортизируем	Неамортизируем
2020 г.		
Буферен газ – магистрални газопроводи	337	4 837
Буферен газ – ПГХ Чирен	135 283	44 108
Буферен газ – транзитни газопроводи	517	6 361
	136 137	55 306
2021 г.		
Буферен газ – магистрални газопроводи	1 218	17 869
Буферен газ – ПГХ Чирен	488 900	162 947
Буферен газ – транзитни газопроводи	1 867	23 500
	491 985	204 316

Към 31 декември 2021 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на нетекущите активи. Преценките на ръководството се основават на преглед на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане" и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи".

Методите за оценка, използвани от лицензирания оценител, са както следва:

- Оценка на земя – използвани са два подхода - метод на пазарните аналози с коригиране на изведени сравними пазарни цени и подход на база начални цени на земеделски земи, в зависимост от категорията на земята с въвеждане на съответни корекции.
- Оценка на сгради – съгласно изискванията на МСС 16 за целите, за които е предназначена, като основен подход е приложен разходният чрез метода на „амортизираната възстановителна стойност". Другите методи и подходи на оценка са използвани в зависимост от приложимостта им към конкретния актив.
- Оценка на машини, съоръжения и технологично оборудване – поради специализирания характер, конфигурация и уникалност на машини, съоръжения и оборудване, собственост на Дружеството и отсъствието на пазарни доказателства и аналози, е приложен методът на „амортизираната възстановителна стойност". Стойността на актива се измерва

посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване, в резултат на неговата експлоатация.

- Оценка на специализирани транспортни средства – приложен е метод на разходите и метод на пазарните аналози.

Извършен е тест за обезценка, където е установено, че към датата на оценката, стойността в употреба е по-висока от балансовата стойност на дълготрайните активи към 31.12.2021 г., както и от формираната стойност на най-малката единица, генерираща паричен поток (ЕГПП). Значителното превишение на стойността в употреба спрямо балансовата стойност на ЕГПП се дължи на започналото изпълнение на мащабната инвестиционна програма на Дружеството.

За информация, относно определянето на справедливата стойност на активи от група Имоти, машини и съоръжения, вижте Бележка 35.

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи".

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения.

Имоти, машини и съоръжения, въведени в експлоатация

„Булгартрансгаз" ЕАД е собственик и оператор на инфраструктурата за пренос и съхранение на природен газ, част от единната общоевропейска газова мрежа. Дружеството работи в условия на динамичнопроменящ се световен и респективно европейски енергиен сектор.

Очаква се в близките години броят на входните и изходните точки на газопреносната мрежа и капацитетите им да продължат да се увеличават. Това е резултат от развитието на проектите за междусистемни връзки с Гърция и Сърбия, реверсирането на съществуващи междусистемни връзки и реализацията на проекта за разширение на инфраструктурата между българо-турската и българо-сръбската граница. Те ще осигурят възможност за доставки на природен газ от различни източници, вкл. от терминалите за втечнен природен газ в съседни държави, което от своя страна ще допринесе за засилване на конкуренцията и ще окаже позитивен ефект върху потребителите на природен газ в страната и региона. Така ще се стимулира и търсенето на капацитет за съхранение на природен газ.

Съществените активи, изградени и въведени в експлоатация през 2021 г. са:

- Компресорна станция „Нова Провадия" на стойност 174 945 хил. лв.;
- Разширение на газопреносната инфраструктура паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбската граница, линейна част (Допълнение 1) на стойност 82 324 хил. лв.;
- Реконструкция на компресорна станция „Лозенец" с изграждане на два нови газотурбокомпресорни агрегати (втори етап модернизация) на стойност 76 493 хил. лв.;
- Подмяна на северен (магистрален) газопровод в участъка „ОС „Беглеж" – КВ „Дерманци" – КВ „Батулци" – КВ „Калугерово" – Етап 2 „Преносен газопровод от КВ „Дерманци" до КВ „Батулци" на стойност 36 473 хил. лв.;
- Реконструкция на компресорна станция „Ихтиман" с изграждане на един нов газотурбокомпресорен агрегат (втори етап модернизация) на стойност 35 763 хил. лв.;
- Реконструкция на компресорна станция „Петрич" с изграждане на един нов газотурбокомпресорен агрегат (втори етап модернизация) на стойност 35 470 хил. лв.;

Бележки към финансовия отчет

- Преносен (магистрален) газопровод в участъка „ОС „Беглеж"-КВ „Дерманци"-КВ „Батулци"-КВ „Калугерово" – Етап 3 „Преносен газопровод от КВ „Батулци" до КВ „Калугерово" на стойност 22 243 хил. лв.;
- Газопроводно отклонение „Търговище" – N250, PN 5.4 Мра – преносен газопровод – линейна част и кранов възел (КВ) и станция за очистване на газа (СОГ) пускова станция и КВ и СОГ приемна станция на стойност 11 137 хил. лв.;
- Магистрални и локални оптични кабели – северна магистрала от възлова точка при обслужваем усилвателен пункт „Полски Сеновец" – междинна точка от трасето при кранов възел „Миладиновци" до възлова точка АГРС „Търговище" на стойност 4 956 хил. лв.;
- Подземно газохранилище „Чирен" – подмяна на тръби на открит цикъл на газомотокомпресорите на стойност 1 648 хил. лв.
- Компресорна станция „Полски Сеновец" – основен ремонт на машинна зала към „Компресорен цех" на стойност 1 465 хил. лв.

Имоти, машини, съоръжения в процес на изграждане

Основните обекти, които са в процес на изграждане към 31 декември 2021 г., са следните:

- Рехабилитация, модернизация и разширение на газопреносната система на стойност 32 011 хил. лв.;
- Преносен газопровод с АГРС Панагюрище – Пирдоп на стойност 25 231 хил. лв.;
- Преносен газопровод с АГРС Свищов на стойност 16 445 хил. лв.
- Оптична магистрала Дупница-Кулата на стойност 6 170 хил. лв.

Аванси за придобиване на активи

Авансите за придобиване на активи в общ размер на 15 659 хил. лв. (2020 г.: 105 855 хил. лв.) се отнасят основно до: предплатени суми по сключени договори за изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод от българо-турската граница до българо-сръбската граница, реконструкция на газопроводно отклонение Враца 1, изграждане и въвеждане в експлоатация на "Пускова и приемна камери на газопроводно отклонение Бургас", изграждане и въвеждане в експлоатация на "Пускова и приемна камери на газопроводно отклонение Димитровград", междусистемна газова връзка България - Сърбия, изграждане и въвеждане в експлоатация на оптична кабелна линия към преносен газопровод в участъка ОС Вълчи дол - ЛКВ Преселка, изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод до Свищов, изграждане и въвеждане в експлоатация на преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп, изработване на инвестиционен проект за разширение на капацитет на ПГХ Чирен.

На 03.10.2019 г. е подписан договор с ДЗЗД „Ферощал Балкангаз" за „Инвестиционно проектиране, доставка на необходимите материали и оборудване, изграждане и въвеждане в експлоатация на етап КС „Расово" и етап КС „Нова Провадия" към обект „Разширение на гезопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз" ЕАД паралелно на северния (магистрален) газопровод до българо-сръбската граница". Общата стойност на договора е 179 378 хил. евро без ДДС. Към 31.12.2019 г. Дружеството е платило аванс на стойност 140 333 хил. лв., като към 31.12.2021 неусвоената част от аванса е на стойност 5 642 хил. лв. (2020 г.: 77 119 хил. лв.)

Ангажименти за придобиване на имоти, машини и съоръжения

Ангажиментите за придобиване на имоти, машини и съоръжения са всички сключени договори на Дружеството за изграждане и въвеждане в експлоатация на активи. Те основно са свързани с газопреносната мрежа, включително и всички необходими съоръжения за поддържането ѝ.

Бележки към финансовия отчет

14. Нематериални активи

в хиляди лева	Софтуер	Патенти и лицензии	Други	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2021 г.	9 554	676	1 922	12 152
Придобити	952	249	-	1 201
Отписани	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31 декември 2021 г.	10 504	925	1 922	13 351
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2021 г.	4 641	601	1 219	6 461
Разходи за амортизация	1 028	64	129	1 221
Отписани	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31 декември 2021 г.	5 667	665	1 348	7 680
Балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2021 г.	4 913	75	703	5 691
Салдо към 31 декември 2021 г.	4 837	260	574	5 671

в хиляди лева	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2020 г.	9 044	676	1 922	11 642
Придобити	701	-	-	701
Отписани	(191)	-	-	(191)
Салдо към 31 декември 2020 г.	9 554	676	1 922	12 152
Амортизации				
Салдо към 1 януари 2020 г.	3 915	499	1 092	5 506
Разходи за амортизация	917	102	127	1 146
Отписани	(191)	-	-	(191)
Салдо към 31 декември 2020 г.	4 641	601	1 219	6 461
Балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2020 г.	5 129	177	830	6 136
Салдо към 31 декември 2020 г.	4 913	75	703	5 691

Всички разходи за амортизации са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизации и обезценка на нефинансови активи". Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечение по свои задължения.

Съществената част от нематериалните активи на Дружеството представляват програмни и софтуерни продукти, предназначени за работата на газопреносната система:

Бележки към финансовия отчет

Географска информационна система (ГИС) – Предназначена за внедряване на компютърна система за събиране, поддържане, анализиране, интегриране и визуализиране на геопространствени данни чрез познаване на основните архитектурни, информационни, технологични, програмни и технически въпроси. ГИС се използва за разработва във връзка с Концепцията за развитие и изграждане на Система за наблюдение и управление в реално време на процесите при преноса и съхранението на природен газ.

Софтуер за управление на газопроводите (PIMS) – Програмен интерфейс за обмен на данни между софтуера за управление на интегритета на газопроводите и информационната система за диспечерско управление ИС WPS32. Извършва параметрична диагностика на състоянието на газотурбокомрпресорен агрегат (ГТКА) и предаване на данни към информационна система на „Булгартрансгаз" ЕАД.

Друга съществена част от нематериалните активи на Дружеството, придобити през 2021 г., представляват софтуерни продукти, предназначени за обезпечаване работата на технологични обекти от газопреносната система като: ПГХ Чирен - внедрена е нова модернизирана система за наблюдение и управление на технологичните процеси и КС Нова Провадия - пусната е в експлоатация нова компресорна станция с 4 броя ГТКА, за които са инсталирани програмни средства за параметрична диагностика.

Към края на отчетния период, Дружеството няма поети ангажименти за придобиване на нематериални активи.

15. Инвестици в съвместно контролирани предприятия

С решение на Съвета на директорите на „Български Енергиен Холдинг" ЕАД и разрешение от Министъра на енергетиката, през 2017 г. капиталът на „Булгартрансгаз" ЕАД е увеличен по реда на чл. 193 от Търговския закон чрез непарична вноска (апорт), представляваща 50% от акциите на „Булгартел" ЕАД, собственост на БЕХ ЕАД. Непаричната вноска е за 3 хил. броя акции от капитала на „Булгартел" ЕАД на стойност 3 256 хил. лева, чрез издаване на 3 256 хил. броя нови обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 лев. На 23.11.2017 г. в Търговския регистър е вписано увеличението на капитала с непаричната вноска.

Останалата част от капитала и правата на глас се притежават от „Електроенергиен системен оператор" ЕАД. Разпределението на капитала и правата на глас са основанието за класифициране на инвестицията като такава в съвместно контролирано предприятие.

„Булгартел" АД е със седалище в Република България. Основният предмет на дейност на „Булгартел" АД включва търговска, маркетингова и инженерингова дейност по далекосъобщенията, изграждане, използване и поддръжка на далекосъобщителни мрежи и информационни системи, и предоставяне на далекосъобщителни и информационни услуги, както и всяка друга дейност, която не е забранена със закон. Акциите на „Булгартел" АД не се котират на фондова борса.

В индивидуалния финансов отчет инвестицията в „Булгартел" АД се отчита по себестойност. Към 31.12.2021 г. е направена оценка на инвестицията на „Булгартрансгаз" ЕАД в „Булгартел" АД от лицензиран оценител, като нейната цел е да се изрази становище за пазарната стойност на собствения капитал на „Булгартел" АД.

При формирането на пазарната стойност на инвестицията е използвана комбинация от три подхода – приходен подход, пазарен подход и разходен подход.

На база експертната оценка, Дружеството е преценило, че балансовата стойност преди оценката не надвишава възстановимата стойност на инвестицията и в резултат на това е признало обратно проявление на загуба от обезценка в размер на 19 хил. лв. (2020 г.: 581 хил. лв.), включена на ред Разходи за обезценка на инвестиция в съвместно контролирано предприятие в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Бележки към финансовия отчет

Към 31.12.2021 г. балансовата стойност на инвестицията е нейната възстановима стойност в размер на 903 хил. лв. (31.12.2020 г.: 884 хил. лв.)
Дружеството не е получило дивиденти през отчетните периоди и няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестицията в „Булгартел" АД.

Финансовата информация за съвместно контролираното предприятие може да бъде обобщена, както следва:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Активи	10 002	10 453
Пасиви	(7 060)	(7 552)
Приходи	3 365	3 113
Печалба/(Загуба) за периода	24	(179)
Дял от печалбата/(загубата), полагащ се на Дружеството	**12**	**(90)**

В изпълнение на решение на Министерски съвет от 08.01.2020 г., „Булгартрансгаз" ЕАД придоби акционерно участие в „Газтрейд" С.А. в размер на 20% от капитала му. Споразумението за покупко-продажба на акции от капитала на „Газтрейд" С.А. между продавача, който е физическо лице и „Булгартрансгаз" ЕАД бе подписано на 21.08.2020 г. и във връзка с него, Дружеството е направило разходи за придобиване на инвестиция в асоциирано предприятие през 2020 г. в размер на 151 хил. лв.

Съгласно договора за покупко-продажба на акции е подписан Ескроу договор между страните и „Юробанк България" АД в качеството й на ескроу-агент по сделката. Подписано е и Споразумение между акционерите, което влиза в сила при осъществяване на преюдициалното условие, залегнало в Споразумението за покупко–продажба на акции от капитала на Газтрейд С.А., а именно - становище от страна на Комисията за защита на конкуренцията на Република България, с което се одобрява или не се възразява на сключването му. В резултат на подписания Ескроу договор, „Булгартрансгаз" ЕАД е предоставил по ескроу сметка в „Юробанк България" АД, в качеството й на ескроу-агент, парични средства в размер на 13 048 хил. евро към 31.12.2020 г.

На 14.01.2021 г. Комисията за защита на конкуренцията със свое Решение №38 разреши концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Булгартрансгаз" ЕАД на съвместен контрол върху „Газтрейд" С.А. заедно с ДЕПА ТЪРГОВИЯ АД, Гърция, ГАЗЛОГ КИПЪР ИНВЕСТИЦИИ Лтд и АСИМИНА – ЕЛЕНИ КОПЕЛУЗУ. В допълнение е постановено незабавно изпълнение на това решение.

На 28.01.2021 г. сделката е финализирана. След извършване на предвиденото първо плащане съгласно споразумението за покупко-продажба на акции (6 024 хил. евро), е подписано Споразумението за прехвърляне на акции (Share Transfer Agreement) с дата 28.01.2021 г. На същата дата акциите са джиросани в полза на „Булгартрансгаз" ЕАД и Дружеството е вписано като акционер в книгата на акционерите на Газтрейд С.А.

На 28.01.2021 г. е финализирана сделката за придобиване на акционерно участие в „Газтрейд" С.А. в размер на 20% от капитала му от „Булгартрангаз" ЕАД и на същата дата „Булгартрангаз" ЕАД е вписан като акционер в книгата на акционерите на „Газтрейд" С.А.

На 14.01.2021 г. Комисията за защита на конкуренцията със свое Решение №38 разреши концентрацията между предприятия, която ще се осъществи чрез придобиване от страна на „Булгартрансгаз" ЕАД на съвместен контрол върху „Газтрейд" С.А. заедно с ДЕПА ТЪРГОВИЯ АД, Гърция, ГАЗЛОГ КИПЪР ИНВЕСТИЦИИ Лтд и АСИМИНА – ЕЛЕНИ КОПЕЛУЗУ. В допълнение е постановено незабавно изпълнение на това решение.

На 28.01.2021 г. сделката е финализирана. След извършване на предвиденото първо плащане, съгласно споразумението за покупко-продажба на акции (6 024 хил. евро), е подписано Споразумението за прехвърляне на акции (Share Transfer Agreement) с дата 28.01.2021 г. На същата дата акциите са джиросани в полза на „Булгартрансгаз" ЕАД и

Бележки към финансовия отчет

Дружеството е вписано като акционер в книгата на акционерите на Газтрейд С.А. Окончателното плащане в размер на 13 738 хил. лв. е извършено при изпълнение на определени условия в началото на 2022 г.

На 19.02.2021 г. Управителният съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД е одобрил увеличение на акционерния капитал на „Газтрейд" С.А. със сумата от 2 000 хил. евро.

На 24.03.2021 г. в изпълнение на решението за увеличение на капитала, „Булгартрансгаз" ЕАД заплаща посредством депозит в специална банкова сметка на името на Газтрейд С.А, в Национална Банка на Гърция в указания едномесечен срок в съответствие с чл. 20, ал.3 от Закон 4548/2018, депозит в размер на 400 хил. евро, срещу която сума записва 80 000 нови поименни акции в капитала на Газтрейд С.А.

На 14.09.2021 г. Управителният съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД е одобрил увеличение на акционерния капитал на Газтрейд С.А със сумата от 1 000 хил. евро, което ще се осъществи чрез издаване на 200 000 нови поименни акции с номинална стойност 5 евро всяка. Решението на Управителния съвет е одобрено и от Надзорния съвет на Дружеството. В съответствие с решението, „Булгартрансгаз" ЕАД следва да заплати посредством депозит в специална банкова сметка на името на Газтрейд С.А в Национална Банка на Гърция сума в размер на 200 000 евро и да запише срещу същата 40 000 нови поименни акции, с номинална стойност 5 евро всяка, в срок от 14 дни или каквото и да е договорено удължаване на този срок след публикуването на решенията на Общото събрание на Газтрейд С.А на уебсайта на регистъра в съответствие с чл. 20, пар.2 от Закон 4548/2018.

В индивидуалния финансов отчет инвестицията в „Газтрейд" С.А. се отчита по себестойност. Към 31.12.2021 г. е направена оценка на инвестицията на „Булгартрансгаз" ЕАД в „Газтрейд" С.А. от лицензиран оценител, като нейната цел е да се определи справедливата стойност на инвестицията към датата на финансовия отчет. Съгласно оценителския доклад, справедливата стойност на 20 % от собствения капитал на „Газтрейд" С.А. към 31.12.2021 г. е в размер на 15 937 хил. евро, което при регистрирани 250 200 дяла се отразява в 63,70 евро стойност на една акция (дял).

Балансовата стойност на инвестицията на „Булгартрансгаз" ЕАД в „Газтрейд" С.А. към 31.12.2021 г. е в размер на 26 916 хил. лв.

Финансовата информация за съвместно контролираното предприятие може да бъде обобщена съгласно неодитирана информация, както следва:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Активи	7 782	-
Пасиви	(3 906)	-
Приходи	-	-
Печалба/(Загуба) за периода	(3 482)	-
Дял от печалбата/(загубата), полагащ се на Дружеството	**(696)**	-

16. Инвестиция в дъщерно предприятие

С Решение на Управителния съвет от 15.01.2019 г. и одобрение на Надзорния съвет на Дружеството, „Булгартрансгаз" ЕАД учреди еднолично акционерно дружество с наименование „Газов хъб Балкан" ЕАД. Новото Дружество е вписано в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ към Агенцията по вписванията на 18.01.2019 г.

Стойността на инвестицията е в размер на 500 хил. лв., която представлява и размера на регистрирания капитал на дъщерното дружество.

Основният предмет на дейност на „Газов Хъб Балкан" ЕАД включва изграждане и опериране на електронна платформа, на която са създадени условия за сключване на двустранни сделки и борсов пазар с физически и нефизически продукти – природен газ, енергийни

Бележки към финансовия отчет

продукти, енергийни носители, енергийни, зелени и бели сертификати, въглеродни емисии и други, свързани с енергопотреблението, продукти. Акциите на „Газов Хъб Балкан" ЕАД не се котират на фондова борса.

Инвестицията в „Газов хъб Балкан" ЕАД е отразена във финансовия отчет на „Булгартрансгаз" ЕАД по метода на себестойността.

На 20.07.2021 г. съгласно решение на Управителния съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД е разпределена печалбата на „Газов хъб Балкан" ЕАД за 2020 г., както следва: Разпределение към фонд „Резервен" - 10 % и Дивидент за компанията-майка – 80%, като дължимият дивидент за 2020 г. да бъдат прихванат от дължимата главница по предоставен заем, а остатъкът от дължимата сума, включително и лихвите за месец април, май и юни 2021 да бъдат заплатени от „Булгартрансгаз" ЕАД на „Газов хъб Балкан" ЕАД.

Дружеството няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестицията в дъщерно предприятие.

17. Дългосрочни вземания

Дългосрочните вземания на „Булгартрансгаз" ЕАД са внесени гаранционни депозити от Дружеството и предплатени разходи за абонаментно обслужване.

През 2021 г. са получени 3 081 хил. лв. по банкова сметка на „Булгартрансгаз" ЕАД, които представляват разпределената сума от четвърта частична сметка за разпределение на масата на несъстоятелността на Корпоративна Търговска Банка АД в несъстоятелност („КТБ" АД (н)). Тази сума е в съответствие със заявената за публикуване на 17.02.2021 г. в Търговския регистър от синдиците на Корпоративна Търговска Банка АД в несъстоятелност („КТБ" АД (н)), четвърта частична сметка за разпределение на наличните суми между кредиторите на банката.

18. Материални запаси

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Природен газ	36 124	54 387
Материали	34 293	30 328
Незавършено производство	59	61
Готова продукция	274	233
Гориво	62	46
Други	19	15
	70 831	85 070

От 23.12.2020 г. е в сила нов План за действие при извънредни ситуации за гарантиране сигурността на доставките на природен газ на Република България, съгласно който Булгартрансгаз" ЕАД съхранява количества природен газ в ПГХ Чирен, с максимален обем до 70 млн. куб. метра в изпълнение на заповед на министъра на енергетиката, издадена по реда на чл. 70 от ЗЕ за налагане допълнителни задължения към обществото. Количествата, определени в заповедта, представляват резерв, необходим за осигуряване непрекъснатост на доставките съгласно приложение VIII от Регламент 2017/1938.

През 2021 г. общо 58 324 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2020 г.: 50 121 хил. лв.), в т.ч. приходи от обратно проявление на обезценка на материални запаси в размер на 5 654 хил. лв. (2020 г.: разходи за обезценка на материални запаси 19 651 хил. лв.).

Дружеството е признало приход от обратно проявление на обезценка на материалните запаси в размер на 5 654 хил. лв. за 2021 г., съгласно доклад от лицензиран оценител и стойността на наличното количество природен газ в газопреносната система и в ПГХ „Чирен" е оценено до неговата нетна реализуема стойност. Обратното проявление на обезценки на материални запаси е в резултат от увеличаването на пазарната цена на природния газ през

Бележки към финансовия отчет

2021 г. Сумата на обезценките на материални запаси признати като разход за периода е 7 222 хил. лв.

Дружеството няма материални запаси, предоставяни като обезпечение на задължения.

19. Търговски и други вземания и активи по договори

в хиляди лева	2021	2020
Вземания от продажби на услуги	8 178	15 864
Активи по договори	7 719	9 080
Очаквани кредитни загуби на търговски вземания	(56)	(48)
Вземания от продажби на услуги, нетно от обезценки	15 841	24 896
Лихви по депозити	3	428
Лихви във връзка с предоставени парични средства като обезпечение	24	4
Съдебни и присъдени вземания	1 075	1 130
Очаквани кредитни загуби от съдебни и присъдени вземания	(928)	(787)
Финансови вземания	16 015	25 671
ДДС за възстановяване	1 291	110 178
Предплатени лихви по кредити	-	327
Предплатени разходи	340	207
Разходи за придобиване на инвестиции в асоциирани предприятия	-	151
Други	580	231
Нефинансови вземания	2 211	111 094
Общо търговски и други вземания	18 226	136 765

Всички вземания са краткосрочни. Търговските вземания на Дружеството, свързани с достъп, пренос и съхранение, са дължими в срок от 5 работни дни след издаване и получаване на фактурата от съответния контрагент. Търговските вземания на Дружеството, свързани с дейността „Балансиране", са дължими до 25-то число на месеца, в който е издадената фактурата. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички финансови вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение. За всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода.

Загубите от обезценка и тяхното възстановяване са признати в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Възстановена обезценка на финансови активи". Обезценените вземания са дължими от клиенти във връзка с предоставени услуги и продължаващи съдебни производства. Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин:

в хиляди лева	2021	2020
Салдо към 1 януари	(835)	(408)
Коректив за очаквани кредитни загуби	(383)	(763)
Възстановяване на загуба от обезценка	234	11
Отписани обезценки	-	325
Салдо към 31 декември	(984)	(835)

Експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск и загуби са представени в

Бележки към финансовия отчет

Бележка 33 *Рискове, свързани с финансови инструменти.*
Дружеството е признало следните активи и пасиви, свързани с договори с клиенти:
Активите по договори на Дружеството са в размер на 7 719 хил. лв. (2020 г.: 9 080 хил. лв.) и са включени на ред Търговски и други вземания. Те възникват в резултат на предоставени услуги през месец декември на 2021 г., за които „Булгартрансгаз" ЕАД има право на възнаграждение, но издаването на фактура се извършва в месеца, следващ отчетния, съгласно клаузите на сключените договори с контрагентите. Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно, т.е. при приемане от страна на клиента.
Дружеството не признава коректив за очаквани кредитни загуби и загуби за обезценка за активите по договор.

20. Пари и парични еквиваленти

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Парични средства по разплащателни сметки	217 685	66 353
Парични средства в брой	65	36
Брутна стойност на пари и парични еквиваленти	217 750	66 389
Очаквани кредитни загуби	(793)	(110)
Пари и парични еквиваленти	216 957	66 279

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на пари и парични еквиваленти може да бъде представено по следния начин:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Салдо към 1 януари	(110)	(167)
Коректив за очаквани кредитни загуби	(712)	-
Възстановяване на загуба от обезценка	29	57
Салдо към 31 декември	(793)	(110)

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.
Дружеството е заделило очаквани кредитни загуби в размер на 793 хил. лв. във връзка с пари и парични еквиваленти, които са признати вследствие на риска, на който Дружеството е изложено към финансовите институции.

Експозицията на Дружеството към кредитен и валутен риск и загуби са представени в Бележка *33 Рискове, свързани с финансови инструменти.*

21. Парични средства, предоставени като обезпечение

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Парични средства, предоставени като обезпечение	299 501	241 177
Брутна стойност на парични средства, предоставени като обезпечение	299 501	241 177
Очаквани кредитни загуби	(298)	(180)
Парични средства, предоставени като обезпечение	299 203	240 997

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на парични средства, предоставени като обезпечение, може да бъде представено по следния начин:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Салдо към 1 януари	(180)	(268)
Коректив за очаквани кредитни загуби	(118)	(26)
Възстановяване на загуба от обезценка	-	114
Салдо към 31 декември	(298)	(180)

Бележки към финансовия отчет

През 2021 г. „Булгартрансгаз" ЕАД сключи допълнително споразумение към договор за кредит за гаранции с ИНГ Банк Н.В., за издаване и управление на банкова гаранция в евро, обезпечаваща задължението за плащане на имуществена санкция, наложена от Европейската комисия на „Булгартрансгаз" ЕАД по дело AT.39849 БЕХ-газ, на стойност 25 689 хил. евро. По силата на договора „Булгартрансгаз" ЕАД е задължено да поддържа финансово обезпечение във формата на залог в размер на не по-малко от 25 % от размера на ангажимента. Обезпечението е в размер на 7 767 хил. щатски долара, при годишен лихвен процент 0,20%

През 2020 г. и 2021 г. „Булгартрансгаз" ЕАД получи кредити за оперативни и инвестиционни разходи от няколко финансови институции. Те са обезпечени с парични средства под формата на депозити в размер до 20% от усвоената и непогасена част от кредита, както следва:

- Българска банка за развитие АД - обезпечение в размер на 27 643 хил. щатски долара, при годишен лихвен процент 0,10%;
- Българска банка за развитие АД - обезпечение в размер на 7 387 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,01% на годишна база;
- Уникредит Булбанк АД – обезпечение в размер на 24 635 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,10% на годишна база;
- Уникредит Булбанк АД – обезпечение в размер на 12 126 хил. щатски долара, при годишен лихвен процент 0,10% на годишна база;
- Райфайзенбанк /България/ ЕАД - обезпечение в размер на 11 868 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,01% на годишна база;
- Банка ДСК ЕАД - обезпечение в размер на 11 014 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,01% на годишна база;
- Банка ДСК ЕАД - обезпечение в размер на 15 222 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,01% на годишна база;
- Инвестбанк АД – обезпечение в размер на 4 662 хил. щатски долара;
- Търговска банка Д АД – обезпечение в размер на 3 612 хил. щатски долара, при годишен лихвен процент 0,01%;
- Юробанк България АД - обезпечение в размер на 8 320 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,05% на годишна база за първите двадесет и четири месеца от срока на договора;
- Юробанк България АД - обезпечение в размер на 4 876 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,05% на годишна база за първите двадесет и четири месеца от срока на договора;
- ИНГ Банк Н.В. – обезпечение в размер на 9 554 хил. щатски долара, при годишен лихвен процент 0,28%;
- Обединена българска банка АД – обезпечение в размер на 2 368 хил. щатски долара;
- Обединена българска банка АД – обезпечение в размер на 7 064 хил. щатски долара, при едномесечен LIBOR + надбавка към лихвения индекс 0,01% на годишна база;
- Ситибанк Европа АД – обезпечение в размер на 6 504 хил. евро.

В изпълнение на решение на Министерски съвет от 08.01.2020 г., „Булгартрансгаз" ЕАД придоби акционерно участие в „Газтрейд" С.А. в размер на 20% от капитала му. Във връзка с осъществяване на сделката е подписан Ескроу договор между страните и „Юробанк България" АД в качеството й на ескроу-агент по сделката. Към 31.12.2021 г. по ескроу сметката са блокирани 13 738 хил. лв. Детайлна информация е представена в *Бележка 15 Инвестиции в съвместно контролирани предприятия.*

Бележки към финансовия отчет

22. Парични средства, предоставени под формата на банкови депозити

в хиляди лева	2021	2020
Парични средства, предоставени под формата на банкови депозити	117 350	-
Брутна стойност на парични средства, предоставени под формата на банкови депозити	117 350	-
Очаквани кредитни загуби	(119)	-
Парични средства, предоставени под формата на банкови депозити	117 231	-

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на парични средства, предоставени като обезпечение, може да бъде представено по следния начин:

в хиляди лева	2021	2020
Салдо към 1 януари	-	-
Коректив за очаквани кредитни загуби	(119)	-
Салдо към 31 декември	(119)	-

През октомври 2021 г. „Булгартрансгаз" ЕАД сключи договор за депозит с International Bank for Economic Co-Operation в размер на 60 000 хил. евро, със срок на депозита шест месеца при лихвен процент 0,02% на годишна база.

23. Капитал и резерви

Акционерен капитал

Акционерният капитал е разпределен в 1 414 786 264 броя поименни акции (2020: 1 225 519 155 броя поименни акции). Всички акции са с номинал от 1 лев. Едноличен собственик на капитала е „Български Енергиен Холдинг" ЕАД, чийто принципал е Министерството на енергетиката.

Акцията дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, съизмерими с номиналната стойност на акцията.

Увеличенията на капитала, регистрирани през 2021 г. са финансови безналични сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти, и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

Резерви

Резервите на Дружеството включват законови резерви, други резерви и резерв от преоценки на планове с дефинирани доходи съгласно МСС 19 Доходи на наети лица.

Законови резерви

Законовите резерви включват фонд „Резервен", източник за образуване, на който е най-малко 1/10 от печалбата, докато средствата по фонда достигнат най-малко 1/10 от регистрирания капитал. Към 31.12.2021 г. законовите резерви на Дружеството възлизат на 105 200 хил. лв. (2020 г.: 87 453 хил. лв.).

Други резерви

Другите резерви са в размер на 7 027 хил. лв. и са формирани през 2009 г. с решение на „Български Енергиен Холдинг" ЕАД, когато неразпределената печалба за 2008 г. след отчисленията за фонд „Резервен", е трансформирана в Други резерви.

Актюерски печалби/загуби

Натрупаните актюерски (печалби)/загуби за периода от 2011 г. до 2021 г. са в размер на 9 206 хил. лв. и са формирани от загубата от преоценки на задължения за обезщетения при пенсиониране. За 2021 г. актюерската загуба е в размер на 533 хил. лв.

Преоценъчен резерв

Натрупаният преоценъчен резерв към 31.12.2021 г. възлиза на 1 851 490 хил. лв. (2020 г.: 910 705 хил. лв.).

Бележки към финансовия отчет

Съгласно приложимото законодателство преоценъчният резерв, формиран от преоценката на имоти, машини и съоръжения, не може да се разпределя за дивиденти.

Съгласно политиката на Дружеството, преоценъчният резерв се разпределя към неразпределена печалба ежегодно на база отчетените разходи за амортизация на преоценъчния резерв. Отписването на преоценъчен резерв в неразпределена печалба за 2021 г. е в размер на 51 609 хил. лв. (2020 г.: 54 985 хил. лв.).

24. Отсрочени данъчни активи и пасиви и разходи за данъци

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2020 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата, могат да бъдат представени , както следва:

в хиляди лева	2021	2020
Данъци, признати в печалби и загуби		
Печалба преди данъчно облагане	156 422	80 620
Данъчна ставка	10 %	10 %
Очакван разход за данъци върху дохода	(15 642)	(8 062)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	19 408	7 562
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(18 921)	(12 864)
Текущ данък		
Текущ разход за данък	(15 156)	(13 364)
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(565)	5 222
Общо разходи за данъци	(15 721)	(8 142)
Отсрочени данъчни разходи, признати директно в другия всеобхватен доход	(110 213)	10 894

Разходите за текущи данъци включват начислението за корпоративен данък върху печалбата в размер на 10% върху счетоводната печалба, преобразувана за целите на данъчното облагане. Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценка на нефинансови активи и преоценки по планове с дефинирани доходи.

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	**31 декември 2020 хил. лв.**	**Признати в другия всеобхватен доход хил. лв.**	**Признати в печалбата или загубата хил. лв.**	**31 декември 2021 хил. лв.**
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	120 290	110 266	(986)	229 570
Инвестиция в съвместно контролирано предприятие	(237)	-	2	(235)
Дългосрочни финансови активи	(4 834)	-	313	(4 521)
Текущи активи				
Краткосрочни финансови активи	(203)	-	(134)	(337)
Материални запаси	(1 375)		1 289	(86)
Пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(1 011)	(53)	60	(1 004)
Провизии за неизползвани отпуски	(228)	-	22	(206)
Доходи на наети лица	-	-	(1)	(1)
	112 402	**110 213**	**565**	**223 180**
Отсрочени данъчни активи	(7 888)			(6 390)
Отсрочени данъчни пасиви	120 290			229 570
Признати като:				
Нетно отсрочени данъчни пасиви	**112 402**			**223 180**

Бележки към финансовия отчет

Отсрочените данъци за сравнителния период 2020 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	**31 декември 2019 хил. лв.**	**Признати в другия всеобхватен доход хил. лв.**	**Признати в печалбата или загубата хил. лв.**	**31 декември 2020 хил. лв.**
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	135 371	(10 772)	(4 309)	120 290
Инвестиция в съвместно контролирано предприятие	(179)	-	(58)	(237)
Дългосрочни финансови активи	(5 356)	-	522	(4 834)
Текущи активи				
Краткосрочни финансови активи	(56)	-	(147)	(203)
Материални запаси	(89)		(1 286)	(1 375)
Пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	(974)	(122)	85	(1 011)
Провизии за неизползвани отпуски	(199)	-	(29)	(228)
	128 518	**(10 894)**	**(5 222)**	**112 402**
Отсрочени данъчни активи	(6 853)			(7 888)
Отсрочени данъчни пасиви	135 371			120 290
Признати като:				
Нетно отсрочени данъчни пасиви	**128 518**			**112 402**

При изчисление на отсрочените данъци към 31 декември 2021 г. е приложена данъчна ставка 10%, която е определена със Закона за корпоративното подоходно облагане за 2021 година (за 2020 г.: 10%). Всички отсрочени данъчни активи са включени в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

25. Отсрочени приходи от финансиране

в хиляди лева	**Бележки**	**2021**	**2020**
Баланс на 01 януари		134 790	99 167
Получени финансирания		32 487	41 446
Възстановени финансирания		-	(111)
Приход, признат през годината	6	(5 913)	(5 712)
Баланс на 31 декември		161 364	134 790

Отсрочените приходи от финансиране, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние, се отнасят до нетекущи активи, чието придобиване и/или изграждане се финансира частично от външни организации. Съществената част от активите, обект на финансиране, са част от инвестиционната програма на Дружеството и към датата на финансовия отчет са въведени в експлоатация. Освен това, на Дружеството са предоставени и средства за финансиране на активи, които все още са в процес на изграждане.

През месец май 2014 г. между „Булгартрансгаз" ЕАД и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) е сключен Договор за грант № 057, с който на Дружеството е отпусната безвъзмездна финансова помощ от Международен Фонд „Козлодуй" за „Изграждане на преносни газопроводи с автоматични газорегулиращи станции (АГРС) до Свищов, Панагюрище, Пирдоп и Банско - Разлог". Общата стойност на проекта се оценява на 21 800 хил. евро, от които безвъзмездната финансова помощ от Международен Фонд „Козлодуй" е в размер на 11 000 хил. евро. Очакваното съфинансиране от „Булгартрансгаз" ЕАД е в размер на 10 800 хил. евро.

На 17.01.2020 г. е подписано изменение и допълнение - Договор за грант № 057А, с което крайният срок на договора е определен на 31.12.2020 г., актуализирана е общата стойност на проекта и е променена схемата за финансиране на трите проекта без да се променя общият размер на безвъзмездната финансова помощ. С писмо от 18.01.2021 г. от ЕБВР

Бележки към финансовия отчет

крайният срок за изплащане на безвъзмездната финансова помощ е удължен до 30.06.2021 г. С писмо от 23.08.2021 г. от ЕБВР крайният срок за изплащане на безвъзмездната финансова помощ е удължен до 31.08.2021 г.

Във връзка с изпълнение на Споразумението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, „Булгартрансгаз" ЕАД сключи Договори за консултантски услуги за проектиране на Преносен газопровод до Свищов на стойност 329 хил. евро, Преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп на стойност 937 хил. лева и Преносен газопровод до Разлог и Банско на стойност 787 хил. лева. Петдесет процента (50%) от общата сума, без разходите за авторски надзор, ще бъдат заплатени със средства на Международен фонд „Козлодуй" – Европейска банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Сключен е договор за консултант на групата за управление на проектите на стойност 198 хил. евро. Сто процента (100 %) от стойността на този договор се заплаща със средства на Международен фонд „Козлодуй" – ЕБВР. Сключени са договори за доставка на основни материали и оборудване за „Преносен газопровод до Панагюрище и Пирдоп" и за „Преносен газопровод до Свищов" на обща стойност 7 820 хил. евро. Сто процента (100 %) от стойността на тези договори се заплаща със средства на Международен фонд „Козлодуй" – ЕБВР.
Към датата на финансовия отчет за извършени дейности от Банката са изплатени 8 583 хил. евро. Съгласно описаните по-горе договори към банката не е предвидено да се изпращат следващи искания за плащане и не се очакват следващи плащания.
На 23 октомври 2015 г. с финансиращата институция Изпълнителна агенция за иновации и мрежи („INEA") е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2015/1029442 за изпълнението на Действие с номер 6.20.2-0021-BG-S-M-15 и наименование „Провеждане на 3D полеви сеизмични проучвания като част от проекта за разширение на ПГХ Чирен 6.20.2", включващ дейностите „Провеждане на 3D полеви сеизмични проучвания върху площта на Чиренската структура" и „Контрол на качеството при извършване на 3D полеви сеизмични проучвания и обработка на получените данни" с очаквана обща стойност 7 800 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от стойността на Действието – до 3 900 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 40% от стойността на финансирането или 1 560 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение.

На 27 април 2016 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2015/1119568 за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0055-BG-S-M-15 и наименование „Подготвителни дейности във връзка с изпълнението на ПОИ 6.8.2. Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската газопреносна система" с очаквана обща стойност в размер на 1 700 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от стойността на Действието – до 850 хил. евро. На 29.01.2020 г. са получени 179 хил. евро балансово плащане. На 25.02.2020 г. е получено допълнително плащане в размер на 1 хил. евро, след като беше изпратено възражение и допълнителни документи относно отчетените разходи за одит. Общият размер на полученото финансиране към датата на изготвяне на финансовия отчет възлиза на 520 хил. евро.

На 17 май 2017 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2016/1290626 за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0026-BG-S-M-16 и наименование „Подготвителни дейности за рехабилитация на участък ОС Вълчи дол – КВ Преселка от преносната система, ПОИ 6.8.2.", като част от проект от „общ интерес" 6.8.2 „Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската газопреносна система" – с обща прогнозна стойност 364 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от стойността на Действието – до 182 хил. евро. Получени са 73 хил. евро авансово плащане. На 05.06.2020 г. е получено искане за възстановяване (Debit note) на 57 хил. евро неусвоени суми.

На 17 май 2017г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2016/1290649 за изпълнение на Действие с номер 6.25.4-0015-BG-S-M-16 и наименование „Предпроектно проучване за Газов хъб „Балкан", като част от проект от „общ интерес" 6.25.4 „Инфраструктура, необходима за

Бележки към финансовия отчет

развитието на български газов хъб" – с обща прогнозна стойност 1 841 хил. евро. Размерът на гранта е 50% от стойността на Действието – до 921 хил. евро. На 27.02.2020 г. са получени 262 хил. евро балансово плащане. Общият размер на полученото финансиране към датата на изготвяне на финансовия отчет възлиза на 630 хил. евро.

На 01 април 2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано грантово споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2018/1749550 за изпълнение на Действие с номер 6.8.2-0034-BG-W-M-18 „Строителни работи в рамките на ПОИ 6.8.2 „Рехабилитация, модернизация и разширяване на българската преносна система - Фаза 2" с очаквана обща стойност на в размер на 67 961 хил. евро. Размерът на гранта е 40 % от стойността на Действието – до 27 185 хил. евро. През 2019 г. са получени 5 714 хил. евро авансово плащане. На 29.04.2020 г. са получени 286 хил. евро допълнително авансово плащане.

На 19 август 2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ICT/A2018/1817262 за изпълнение на Действие с номер 2018-BG-IA-0134 и наименование „Внедряване и сертификация на система за управление на информационната сигурност в съответствие с изискванията на стандарт ISO 27001" с очаквана обща стойност в размер на 189 хил. евро. Размерът на гранта е 75% от стойността на Действието – до 142 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 50% от стойността на финансирането или 71 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение. През месец декември 2021 г. са получени 9 418 хил. евро междинно плащане по проекта, което се отнася за разходи, направени в периода 2019-2020 г.

На 19 август 2019 г. с финансиращата институция INEA е подписано споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ICT/A2018/1817239 за изпълнение на Действие с номер 2018-BG-IA-0133 и наименование „Създаване на лаборатория за киберсигурност и на защитена среда за критични данни и информационни системи" с очаквана обща стойност в размер на 199 хил. евро. Размерът на гранта е 75% от стойността на Действието – до 149 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 50% от стойността на финансирането или 75 хил. евро в съответствие с условията на чл. 4.1.2 от Грантовото споразумение. През месец декември 2021г. са получени 49 хил. евро балансово плащане. Общият размер на полученото финансиране по проекта възлиза на 124 хил. евро.

На 01.10.2020 г. между Министерството на енергетиката (МЕ) и „Булгартрансгаз" ЕАД се сключи договор, по силата на който МЕ безвъзмездно прехвърли правото на собственост, както и свързаните с него права на интелектуална и индустриална собственост, включително и всички свои авторски права до степента, позволена от закона и договорена с авторите, върху дълготраен материален актив в процес на изграждане, заведен в баланса на МЕ във връзка с реализацията на: Проект „Подготовка, проучване и проектиране за изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия" и Проект „Изграждане на междусистемна газова връзка България – Сърбия", както и цялата документация, създадена при изпълнение на двата проекта.

На 07 октомври 2020 г. по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 (ОПИК) е подписан административен договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16RFOP002-4.003-0001-C01 за проект с наименование „Завършване на подготвителни дейности, необходими за начало на строителството на Междусистемната газова връзка България – Сърбия", с очаквана обща стойност на разходите в размер на 9 240 хил. лева. Размерът на безвъзмездната финансова помощ е до 5 469 хил. лева. Към датата на изготвяне на финансовия отчет не са получавани плащания по договора.

На 11 декември 2020 г. с финансиращата институция INEA е подписано грантово споразумение за безвъзмездно финансиране с номер INEA/CEF/ENER/M2020/2247243 за изпълнение на Действие с номер 6.8.3-0013-BG-W-M-20 „ПОИ 6.8.3 Междусистемна газова връзка България – Сърбия (IBS) - строителни дейности" с очаквана обща стойност на разходите в размер на 76 674 хил. евро. Размерът на гранта е 36 % от стойността на

Бележки към финансовия отчет

Действието – до 27 603 хил. евро. Към датата на изготвяне на финансовия отчет са получени 13 801 хил. евро авансово плащане или 50% от стойността на финансирането.

26. Провизии

в хиляди лева	**Провизия по дело AT.39849**	**Провизия по рекултиваци**	**Общо**
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	**50 837**	**207**	**51 044**
Начислена провизия	755	-	755
Изплатена провизия	-	(54)	(54)
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	**51 592**	**153**	**51 745**
Начислена провизия	754	-	754
Изплатена провизия	-	(100)	(100)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	**52 346**	**53**	**52 399**

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Нетекущи провизии	52 346	51 592
Текущи провизии	53	153
Общо провизии	52 399	51 745

През 2019 г. Дружеството е признало провизия за техническа и биологическа рекултивация на терени в размер на 254 хил. лв. Провизията е призната в стойността на изградените активи, за които се отнася. Задължението следва да се уреди в рамките на следващите 5 години на база реално извършени дейности по рекултивация. Към датата на отчета Дружеството не може да прецени каква част от дейностите ще се извършат през следващата година и поради тази причина провизията е класифицирана като текуща. През 2021 г. освободената провизия е в размер на 100 хил. лв. (2020 г.: 54 хил.лв.)

Дружеството е страна по Дело AT.39849 БЕХ-газ, предприето от страна на Европейската комисия (ЕК) във връзка с официално производство за разследване относно това дали „БЕХ" ЕАД и дъщерните му дружества „Булгаргаз" ЕАД и „Булгартрансгаз" ЕАД нарушават правилата за конкуренция на ЕС на пазара на природен газ в страната.

В изпълнение на Решение на Народното събрание от 24 ноември 2017 г. и Решение на Народното събрание от 26 юли 2018 г. и след одобрение от управителните органи на Български енергиен холдинг ЕАД, Булгаргаз ЕАД и Булгартрансгаз ЕАД, както и с оглед писмо изх. № С-26-Е-07 от 26.02.2019 г. от Министъра на енергетиката с указания за предприемане на действия за изпълнение на Решение на 44-тото Народно събрание на Република България относно приключване на дело COMP/B1/AT.39849 БЕХ-газ от 24 ноември 2017, страните по делото, в това число „Булгартрансгаз" ЕАД, са взели решение да обжалват Решението по Дело AT.39849 БЕХ-газ на ЕК пред Общия Съд на Европейския Съюз (ОСЕС).

Жалбата срещу Решението е подадена пред Общия съд на Европейския съюз на 28 февруари 2019 г. от процесуалния представител на дружеството White&Case LLP. Окончателен редуциран вариант на приведената в съответствие с Практическото ръководство на съда на ЕС жалба по дело AT.39849 БЕХ-газ, е входирана в Общия съд на ЕС от процесуалния представител на Дружеството - White&Case LLP на 05.04.2019 г. и е приет за разглеждане от Общия съд на ЕС на 14.05.2019 г. съгласно писмо Т-136/19-14 по дело Т-36/19.

На 4 юли 2019 г. Българската държава, чрез Министерство на външните работи, подаде молба за встъпване в делото в подкрепа на страните по делото, в това число „Булгартрансгаз" ЕАД.

Бележки към финансовия отчет

Защитата на Европейската комисия е входирана в ОСЕС на 23 август 2019 г. и е получена от жалбоподателите на 19.09.2019 г. Жалбоподателите са поискали от съда удължаване на срока за представяне на отговор във връзка с получената защита до 19.12.2019 г.

Отговорът на жалбоподателите „Булгартрансгаз" ЕАД, „Булгаргаз" ЕАД и „Български Енергиен Холдинг" ЕАД във връзка със защитата на Европейската Комисия е представен на 19.12.2019 г.

Позицията на българската държава, която е допусната до встъпване по делото на страната на жалбоподателите, е представена в ОСЕС на 20.02.2020 г.

В рамките на календарната 2022 г. се очаква насрочване на делото за разглеждане в открито заседание.

Към 31.12.2018 г. Дружеството е начислило провизии по правни задължения в размер на 50 244 хил. лв., които съответстват на 1/3 от имуществената санкция, определена с решение на ЕК в размер на 77 068 хил. евро по Дело AT.39849 БЕХ-газ.

През 2019 г. предвид решението на ЕК, че „ако е предоставена финансова гаранция, нейната сума ще носи лихва в размер на основния лихвен процент, плюс един процент и половина, т.е. 1,5%", както и след отправено запитване в тази връзка към ЕК и получен отговор, става ясно, че към 31 декември 2019 г. общата сума на имуществената санцкия е 77 977 хил. евро за трите дружества – „Булгартрансгаз" ЕАД, „Булгаргаз" ЕАД и „Български Енергиен Холдинг" ЕАД, която включва главницата от 77 068 хил. евро и лихвата за забавено плащане в размер на 909 хил. евро.

През 2019 г. въз основа на получения отговор и след Решение на УС по т. 6 от Протокол №422/06.02.2020 г. „Булгартрансгаз" ЕАД начислява допълнителни провизии по правни задължения, равна на лихвата за забавено плащане в размер на 593 хил. лв. (1/3 част от лихвата за забавено плащане в размер на 909 хил. евро).

През 2020 г. въз основа на получен отговор и след решене на УС по т. 3 от Протокол №504/22.01.2021 г. „Булгартрансгаз" ЕАД начислява допълнителни провизии по правни задължения, равна на лихвата за забавено плащане в размер на 755 хил. лв.

През 2021 г. въз основа на получен отговор и след решение на УС по т.2 от Протокол № 584/17.01.2022 г. „Булгартрансгаз" ЕАД начислява допълнителни провизии по правни задължения, равна на лихвата за забавено плащане в размер на 754 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. начислените провизии по правни задължения по Дело AT.39849 БЕХ-газ са в размер на 52 346 хил. лв.

27. Доходи на наети лица

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране – нетекущи	8 839	8 903
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране – текущи	1 202	1 202
Общо задължения за доходи на наети лица	10 041	10 105

Задължения за планове с дефинирани доходи при пенсиониране

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати и допълнително обезщетение съгласно Колективния трудов договор. Предприятието е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица" на база на прогнозирани плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Бележки към финансовия отчет

Задължението, признато в индивидуалния отчет за финансовото състояние, относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Приблизителният размер на задълженията по планове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и разходите, признати в печалби и загуби, се базират на актюерски доклад (информация за използваните параметри и предположения е оповестена по-долу).

Движения в настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Настояща стойност на задължението към 1 януари	10 105	9 744
Разходи за лихви за периода	102	49
Разходи за текущ стаж за периода	767	663
Изплатен доход	(1 466)	(1 571)
Актюерска загуба за периода	533	1 220
Настояща стойност на задължението към 31 декември	10 041	10 105

Разходи, признати в печалби и загуби

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Разходи за текущ трудов стаж	767	663
Разходи за лихви	102	49
	869	712

Разходите за текущ трудов стаж са включени на ред „Разходи за персонала". Нетните разходи за лихви са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи" (вж. бележка 12).

Общата сума на актюерската загуба по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, е в размер на 533 хил. лв. (2020 г.: 1 220 хил. лв.), дължаща се на промени във финансовите предположения.

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на финансовия отчет (представени като осреднени стойности) са представени както следва:

	2021	**2020**
Дисконтов процент към 31 декември	1%	0,5%
Нарастване на заплатите за 2021 г.	-	4,00%
Нарастване на заплатите за 2022 г.	7,10%	1,10%
Нарастване на заплатите за 2023 г.	1,10%	-

	Настояща стойност на задължението по план с дефинирани доходи към 31 декември			
ефект в хиляди лева	**2021**		**2020**	
Дисконтов процент	+1,25%	-0,75%	+1,5%	-0,5%
	9 855	10 233	9 393	10 915
Бъдещо увеличение на заплатите	+2,1%	+0,1%	+2,1%	+0,1%
	10 733	9 413	10 801	9 477
Очаквана продължителност на живота	+1 г.	-1 г.	+1 г.	-1 г.
	10 179	9 885	10 239	9 955
Текучество на персонала	+1%	-1%	+1%	-1%
	9 316	10 747	9 383	10 822

Бележки към финансовия отчет

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.
Въпреки, че анализът не взема предвид пълното разпределение на паричните потоци, очаквани по плана, той предоставя приближение за чувствителността на изложените допускания.

28. Получени заеми

Получени заеми от финансови институции

Заемите включват следните финансови пасиви:

в хиляди лева	Текущи		Нетекущи	
	2021	2020	2021	2020
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност:				
Банкови заеми	225 725	136 191	1 063 559	785 156
Лихви	225	-	-	-
Общо балансова стойност	225 950	136 191	1 063 559	785 156

През 2020 г. и 2021 г. „Булгартрансгаз" ЕАД получи кредити за оперативни и инвестиционни разходи от няколко финансови институции. Кредитите са обезпечени с парични средства под формата на депозити в размер до 20% от усвоената и непогасена част от кредита. Информацията за получените заеми и паричните средства, предоставени като обезпечения, е както следва:

Финансова институция	Главница в хил. евро	Годишен лихвен % по заема	Парични средства, предоставени като обезпечение в хил. щатски долари	Годишен лихвен % по депозита
Уникредит Булбанк АД	98 333	EURIBOR+1,60%	24 635	LIBOR+0,10%
Уникредит Булбанк АД	50 000	EURIBOR+1,35%	12 126	0,10%
Райфайзенбанк /България/ АД	50 000	EURIBOR+1,75%	11 868	LIBOR+0,01%
Банка ДСК АД	50 000	EURIBOR+1,65%	11 014	LIBOR+0,01%
Банка ДСК АД	70 000	EURIBOR+1,65%	15 222	LIBOR+0,01%
Юробанк България АД	33 000	EURIBOR+2,00%	8 320	LIBOR+0,05%
Юробанк България АД	20 000	EURIBOR+2,00%	4 876	LIBOR+0,05%
ИНГ Банк Н.В.	39 456	ОЛП+2,10%	9 554	0,28%
Обединена българска банка АД	9 759	EURIBOR+1,30%	2 368	-
Обединена българска банка АД	30 000	EURIBOR+1,40%	7 064	LIBOR+0,01%
Инвестбанк АД	20 000	EURIBOR+1,75%	4 662	-
Търговска банка Д АД	15 500	EURIBOR+1,75%	3 612	0,01%
синдикиран кредит между				
Българска банка за развитие АД	60 967	EURIBOR +2,00%	27 643	0,10%
Международна инвестиционна банка	49 167	EURIBOR +2,00%	-	-
синдикиран кредит между				
Българска банка за развитие АД	15 000	EURIBOR +2,00%	7 387	LIBOR+0,01%
Международна инвестиционна банка	15 500	EURIBOR +2,00%	-	-
Общо	626 682		150 351	

Бележки към финансовия отчет

Финансова институция	Главница в хил. лева	Годишен лихвен % по заема	Парични средства, предоставени като обезпечение в хил. евро	Годишен лихвен % по депозита
Ситибанк Европа АД	63 601	ОЛП+1,70%	6 504	-
Общо	63 601		6 504	

Договорът с Обединена българска банка АД в размер на 9 759 хил. евро е краткосрочен и е свързан с осигуряване на оборотни средства в Дружеството.
Всички останали кредити, получени от „Булгартрансгаз" ЕАД, са дългосрочни. Главниците по дългосрочните заеми са с гратисен период, вариращ от 12 до 17 месеца за различните кредити, а лихвите се плащат всеки месец. Средствата са предназначени за покриване на инвестиционни разходи на Дружеството във връзка с осъществяване на мащабни инвестиционни проекти.

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

в хиляди лева	Краткосрочни заеми	Дългосрочни заеми	Заем от свързано лице	Общо
1 януари 2021 г.	136 191	785 156	500	921 847
Парични потоци:				
Погасени кредити	(221 409)	(86 208)	(189)	(307 806)
Плащания на лихви	(719)	(20 962)	(2)	(21 683)
Постъпления	113 584	561 970	-	675 554
Непарични промени:				
Начислени лихви	944	21 404	2	22 350
Текуща част на дългосрочни кредити	(9 279)	9 279		
Усвоени предплатени лихви	-	(327)	-	(327)
Прихванати разходи за лихви по заеми срещу приходи от обезпечение	-	(115)	-	(115)
Прихващане на заем срещу дивидент			(311)	(311)
Рекласификация	206 638	(206 638)	-	-
31 декември 2021 г.	225 950	1 063 559	-	1 289 509

Бележки към финансовия отчет

в хиляди лева	Краткосрочни заеми	Дългосрочни заеми	Заем от свързано лице	Общо
1 януари 2020 г.	391 191	-	-	391 191
Парични потоци:				
Погасени кредити	(250 557)	-	-	(250 557)
Плащания на лихви	(782)	(1 004)	(1)	(1 787)
Постъпления	177 712	716 201	500	894 413
Непарични промени:				
Начислени лихви	1 157	680	1	1 838
Лихва за бъдещ период	-	327	-	327
Прихванат заем с обезпечение	(192 203)	-	-	(192 203)
Курсови разлики	794	-	-	794
Усвояване на кредит за уреждане на търговски задължения	-	78 234	-	78 234
Прихванати разходи за лихви по заеми срещу приходи от обезпечение	(400)	(3)	-	(403)
Рекласификация	9 279	(9 279)		
31 декември 2020 г.	136 191	785 156	500	921 847

29. Търговски и други задължения и пасиви по договори

в хиляди лева	2021	2020
Задължения към доставчици	436 753	1 146 866
Пасиви по договори	551 113	285
Начислени суми по договор	45 278	115 616
Задължения към персонала за неизползван платен годишен отпуск	2 061	2 286
Задължения към застрахователи	338	128
Други задължения	280	357
	1 035 823	1 265 538
Задължения към бюджета:		
Задължения за фонд СЕС (5%)	2 890	1 580
Задължения за осигурителни вноски	1 156	1 271
Данък върху доходите на физически лица	1 196	1 165
Задължения към митници	301	94
Задължения за данъци върху разходите	309	299
Други задължения към бюджета	5	110
Общо търговски и други задължения	1 041 680	1 270 057

в хиляди лева	2021	2020
Нетекущи задължения	608 034	1 044 512
Текущи задължения	433 646	225 545
Общо търговски и други задължения	1 041 680	1 270 057

Основната част от търговските задължения на Дружеството към 31.12.2021 г. са свързани с изпълнените дейности по проект „Разширение на газопреносната инфраструктура на „Булгартрансгаз" ЕАД паралелно на северния (магистрален) газопровод до България – сръбската граница" – етап „Линейна част" с дължина 474 км, дължими към Обединение „Консорциум Аркад" и получено авансово плащане на дължими суми по сключен договор за

резервиране на капацитет с ООО „Газпром експорт".
Задълженията към Обединение „Консорциум Аркад" са в общ размер на 457 172 хил. лв. към 31.12.2021 г., от които 31 541 хил. лв. представляват начислени суми по изпълнени и приети дейности по проекта, които предстои да бъдат фактурирани от страна на доставчиците. Съгласно условията на договора задълженията ще се изплащат на база погасителен план на равни месечни вноски до 01.01.2031 г. Годишната лихва е в размер на 3%. След извършен анализ и преглед на извършените доставки и дейности по проекта, както и в съответствие с всички налични документи, очакванията на ръководството са, че начислената сума ще бъде близко приближение до окончателната сума, подлежаща на фактуриране. Тази преценка на ръководството се базира на наличната актуална информация към датата на изготвянето на финансовия отчет (договорени стойности, липса на данни за неизпълнение по договора и наличие на законово-изискуемите документи за въвеждане на обекта в експлоатация). Съответно, сумата е включена като част от новопридобитите активи по изграждане на проекта в съответствие с изискванията на МСС 16.
На 26.07.2021 г. ООО „Газпром експорт" извърши авансово плащане на дължими суми по сключен договор за резервиране на капацитет за периода от 01.07.2021 г. до 30.06.2023 г. Общата дължима сума за периода, изчислена при прогнозна годишна индексация на приложимите тарифи по действащия договор, за газови години 2021/2022 и 2022/2023 в размер на 1,7% възлиза на 704 477 888,26 лв. без ДДС. При прилагането на дисконтов фактор на годишна база, сумата за авансовото плащане възлиза на 683 302 760,39 лв. без ДДС. Към 31.12.2021г г. Дружеството е класифицирало дългосрочна и краткосрочна част на авансовото плащане от ООО „Газпром експорт".
Пасивите по договори на Дружеството са в размер 551 113 хил. лв. (2020 г.: 285 хил. лв.) и са възникнали в резултат на получени аванси от контрагенти на Дружеството по договори за присъединяване към газопреносната мрежа.
Експозицията на Дружеството към ликвиден и валутен риск е представена в Бележка 32.

30. Свързани лица

Свързаните лица на „Булгартрансгаз" ЕАД включват принципал, в лицето на Министерството на енергетиката, едноличен собственик на капитала, дъщерни и съвместно-контролирани предприятия, ключов управленски персонал и предприятия под общ контрол.

Предприятие-майка и крайно контролиращо лице за Дружеството е „Български Енергиен Холдинг" ЕАД (БЕХ).

Дружеството има сделки със следните дружества от групата на БЕХ:

„Български Енергиен Холдинг" ЕАД	контролиращо дружество
„Булгаргаз" ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„НЕК" ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„ЕСО" ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Мини Марица Изток" ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„АЕЦ Козлодуй" ЕАД	дъщерно дружество на БЕХ
„Булгартел" ЕАД	съвместно контролирано предприятие с ЕСО
„Южен поток България" АД	съвместно контролирано предприятие на БЕХ
„Газтрейд" С.А.	съвместно контролирано предприятие
„Газов хъб Балкан" ЕАД	дъщерно дружество

Сделките със свързани лица са представени, както следва:

- Дължим дивидент и лихви във връзка с него към „Български Енергиен Холдинг" ЕАД за 2019 г. и 2020 г.;
- Предоставяне на услуги по достъп и пренос, съхранение и балансиране на природен газ на „Булгаргаз" ЕАД;
- Плащания за закупен природен газ от „Булгаргаз" ЕАД;
- Пренос на електрическа енергия от „ЕСО" ЕАД;
- Покупка на ел. енергия от „НЕК" ЕАД;

Бележки към финансовия отчет

- Договор за уреждане на отношенията по ползване от „Булгартел" ЕАД на ресурси от спомагателната мрежа на „Булгартрансгаз" ЕАД и използване от „Булгартрансгаз" ЕАД на съоръжения на „Булгартел" ЕАД от неговата обществена електронна съобщителна мрежа;
- Счетоводни, правни и административни услуги, предоставяни на „Газов хъб Балкан" ЕАД, получен достъп до електронна платформа на „Газов хъб Балкан", получен заем от „Газов хъб Балкан" за срок от шест месеца и лихвен процент 0,85% годишно, без обезпечение, погасен към 30.09.2021 г.

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия. Получените гаранции са свързани с условията по търговските договори, приложими и за несвързани лица.

Сделки със свързани лица

	Стойност на сделките през:		*Крайни салда*	
в хиляди лева	**01.01.2020-31.12.2021**	**01.01.2020-31.12.2020**	**31.12.2021**	**31.12.2020**
Сделки със собствениците				
БЕХ ЕАД				
Дивидент	(79 601)	-	-	-
Лихви за дивидент	(262)			
	(79 863)	-	-	-
Сделки с дъщерни дружества на БЕХ				
"Булгаргаз" ЕАД				
Продажби:				
Услуги по пренос, съхранение и балансиране	102 151	58 151	5 083	2 923
Неустойки за просрочени плащания	-	18	-	1
Лихви дългосрочни вземания	-	-	-	-
Съдебни вземания	-	-	1 373	1 373
Очаквани кредитни загуби	-	-	(1 177)	(956)
	102 151	58 169	5 279	3 341
Покупка на:				
Покупка на природен газ	(21 526)	(3 745)	(6 302)	(312)
Гаранции по договор	-	-	(21 282)	(13 816)
	(21 526)	(3 745)	(27 584)	(14 128)
ЕСО ЕАД				
Гаранции	-	-	10	16
Услуга по пренос на електроенергия	(97)	(21)	(36)	(4)
	(97)	(21)	(26)	12
„Мини Марица Изток" ЕАД				
Предоставени услуги	2	2	-	-
	2	2	-	-
„НЕК" ЕАД				
Предоставени услуги	(59)	-	(67)	-
	(59)	-	(67)	-
„Южен поток България" ЕАД				

Бележки към финансовия отчет

Сделки със свързани лица

	Стойност на сделките през:		*Крайни салда*	
Наем	1	1	-	-
	1	1	-	-
Сделки със съвместно контролирани предприятия				
„Булгартел" ЕАД				
Продажби:				
Предоставяне на ресурс, оптични влакна и колокация	354	357	15	20
Дългосрочни вземания	-	-	-	114
	354	357	15	134
„Булгартел" ЕАД				
Покупка на:				
Ползване на ресурси от спомага телната мрежа и комуникационни услуги	(44)	(50)	(241)	(341)
Гаранции	-	-	(13)	(13)
	(44)	(50)	(254)	(354)
„Газтрейд" С.А.				
Предоставена сума за обезпечение на акредитив	(1 956)	-	1 956	-
	(1 956)		1 956	
Сделки с дъщерни на „Булгартрансгаз" ЕАД предприятия				
„Газов хъб Балган" ЕАД				
Дивидент	311	-	-	-
Плащания по заем	(189)	-	-	-
Получен заем	-	500	-	(500)
Получени услуги	(18)	(19)	-	-
Платени лихви	(2)	(1)	-	-
Предоставени услуги	34	34	3	3
	136	514	3	(497)
Общо вземания от свързани лица	-	-	7 263	3 494
Общо задължения към свързани лица	-	-	(27 941)	(14 986)

Обобщени, разчетите със свързани лица са, както следва:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Нетекущи вземания от свързани лица	10	130
Текущи вземания от свързани лица	7 253	3 364
	7 263	3 494

Бележки към финансовия отчет

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Нетекущи задължения към свързани лица	148	241
Текущи задължения към свързани лица	27 793	14 745
	27 941	14 986

Основната част от търговските вземанията от свързани лица е дължима от Булгаргаз ЕАД във връзка с услуги по пренос, съхранение и балансиране на природен газ на стойност 5 083 хил. лв. към 31.12.2021 г., които са платени в рамките на обичайната търговска практика на Дружеството и според договорените условия с клиента.

Дружеството отчита и съдебни вземания в брутен размер (преди обезценка) от същото свързано лице на стойност 1 373 хил. лв. към 31.12.2021 г., които суми са спорни във връзка с дело № 458 по описа на Софийски градски съд за неплатени главници и дължими неустойки за забавени плащания по договор за пренос на природен газ по газопреносните мрежи на „Булгартрансгаз" ЕАД.

Основната част от задълженията към свързани лица на Дружеството са дължими към „Булгаргаз" ЕАД и са възникнали като получени гаранционни депозити 21 287 хил. лв. (13 816 хил. лв. към 31.12.2020 г.), изискани от Дружеството като част от механизмите за управление на кредитния риск при реда и условията на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на вземания от свързани лица може да бъде представено по следния начин:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Салдо към 1 януари	(956)	(92)
Коректив за очаквани кредитни загуби	(221)	(881)
Възстановяване на загуба от обезценка	-	17
Салдо към 31 декември	(1 177)	(956)

Възнаграждение на ключов ръководен персонал

Дружеството има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции.

Общата сума на начислените възнаграждения, включени в разходите за персонал, е както следва:

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Изплатени възнаграждения на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет	684	617
Осигурителни вноски върху възнагражденията на Изпълнителния директор и на членовете на Управителния и Надзорния съвет	43	28
Общо разходи за възнаграждения на ключов управленски персонал	727	645

Участие на ключов ръководен персонал в управлението на други дружества

Членовете на Надзорния съвет към датата на отчета са:

Кирил Георгиев Георгиев – Председател на НС
Снежана Бобева Йовкова - Маркова – Заместник - председател на НС
Делян Иванов Койнов – Член на НС
Стефан Миленов Илиев – Член на НС
Николай Иванов Стефанов – Член на НС

Бележки към финансовия отчет

Членовете на Управителния съвет към датата на отчета са:

Дарина Христова Колева – Председател на УС
Делян Валентинов Димитров – член на УС
Владимир Асенов Малинов - член на УС и Изпълнителен директор

31. Гаранции по договори

в хиляди лева	2021	2020
Нетекущи гаранции		
Гаранции по договори за изграждане на активи	354	16 461
Гаранции по договори за достъп, пренос, съхранение и балансиране	46	-
	400	16 461
Текущи гаранции		
Гаранции по договори за изграждане на активи	10 562	9 598
Гаранции по договори за достъп, пренос, съхранение и балансиране	64 309	25 292
Депозити за търговия	9 487	4 825
Депозити за участие в процедури	157	33
	84 515	39 748
Общо гаранции по договори	84 915	56 209

Основната част от задълженията по получени гаранции на Дружеството представляват:

- гаранции - задържани суми по договори за строителство, които се изплащат в зависимост от етапа на изпълнение на обектите съгласно клаузите на договора;
- суми за гарантиране плащанията по Договори за съхранение и по Договори за достъп и пренос на природен газ, които всеки ползвател на услугата е длъжен да внесе като обезпечение по заявките за капацитет и достъп;
- суми за обезпечение на плащанията за покупка и продажба на природен газ за балансиране;
- суми за обезпечение на плащанията за покупка и продажба на природен газ за балансиране на платформа за търговия на природен газ.

32. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи

в хиляди лева	2021	2020
Дългови инструменти по амортизирана стойност:		
Дългосрочни вземания	87	87
Търговски и други вземания	16 015	25 671
Вземания свързани лица	7 263	3 494
Пари и парични еквиваленти	216 957	66 279
Парични средства под формата на банкови депозити	117 231	
Парични средства, предоставени като обезпечение	299 203	240 997
	656 756	336 528

Бележки към финансовия отчет

Финансови пасиви

в хиляди лева	**2021**	**2020**
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност		
Дългосрочни заеми	1 063 559	785 156
Краткосрочни заеми	225 950	136 191
Търговски и други задължения - дългосрочни	425 632	1 044 512
Търговски и други задължения - краткосрочни	56 779	218 142
Задължения към свързани лица	27 693	14 645
Гаранции по договори	84 915	56 209
	1 884 528	2 254 855

33. Рискове, свързани с финансови инструменти

Управление на финансовия риск

Преглед

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте *Бележка 31.* Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Тази бележка представя информация за експозицията на Дружеството към всеки един от горните рискове, целите на Дружеството, политиките и процесите за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Дружеството.

Общи положения за управление на риска

Управителният съвет носи отговорността за установяване и управление на рисковете, пред които е изправено Дружеството. Политиката на Дружеството за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Дружеството, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Дружеството. Дружеството, чрез своите стандарти и процедури за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда, в която всички служители разбират своята роля и задължения.

Кредитен риск

Кредитният риск е рискът едната страна по финансовия инструмент да не успее да изпълни задължението си и по този начин да причини загуба на другата. Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент не успее да изпълни своите договорни задължения.

Дружеството е изложено на кредитен риск в случай, че клиентите не изплатят своите задължения. Кредитното качество на клиентите се оценява като се вземат предвид финансово състояние, минал опит и други фактори.

С цел управление и ограничаване на кредитния риск от дейността балансиране, Дружеството предприема мерки, като налага конкретни договорни изисквания, които включват задължения за осигуряване и поддържане на финансово обезпечение под формата на гаранционен депозит по банкова сметка или предоставяне на неотменима и безусловна банкова гаранция в полза на Дружеството или корпоративна гаранция (поръчителство), платима на Дружеството. Възможно е „Булгартрансгаз" ЕАД в качеството си на оператор да наложи ограничения на обема на извършвани търговски сделки на виртуална търговска точка до размер, гарантиран с финансово обезпечение както и да предприема други мерки, които да доведат до ограничаване на кредитния риск от дейността балансиране.

Преносната стойност на финансовите активи, нетно от загубите от обезценки, представя в максимална степен кредитния риск, на който Дружеството е изложено.

Бележки към финансовия отчет

Експозиция към кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната експозиция към кредитен риск към датата на отчета е както следва

в хиляди лева	Бележки	2021	2020
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Търговски и други вземания	17,19	16 102	25 758
Вземания от свързани лица	30	7 263	3 494
Пари и парични еквиваленти	20	216 957	66 279
Парични средства под формата на банкови депозити	22	117 231	-
Парични средства, предоставени като обезпечение	21	299 203	240 997
		656 756	336 528

Търговски и други вземания

Максималната експозиция към кредитен риск за търговски и други вземания и вземания от свързани лица към отчетната дата по вид клиенти е както следва:

в хиляди лева	2021	2020
Местни лица	12 694	6 079
Чуждестранни лица	10 671	23 173
	23 365	29 252
в т.ч.		
Свързани лица	7 263	3 494
Несвързани лица	16 102	25 758

Дружеството е предоставило финансови активи като обезпечение по договори за кредит в размер на 299 501 хил. лв., описани подробно в Бележки 21 и 28.

Загуби от обезценка

Времевата структура на търговски и други финансови вземания (без съдебни) към датата на отчета, е както следва:

в хиляди лева	2021	2020
Нито просрочени, нито обезценени	14 227	23 700
Просрочени между 31-90 дни	15	-
Просрочени между 91-120 дни	-	4
Просрочени над 120 дни	1 626	1 624
	15 868	25 328

Времевата структура на вземанията от свързани лица към датата на отчета, е както следва:

в хиляди лева	2021	2020
Нито просрочени, нито обезценени	7 064	3 075
Просрочени над 120 дни	-	2
	7 064	3 077

По отношение на търговските вземания Дружеството е изложено на значителен кредитен риск към по-голямата част от своите контрагенти, които имат сходни характеристики, тъй като търговските вземания се състоят от малък брой клиенти в една индустрия. Различието в географската област предопределя до известна степен диверсификацията на риска. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра. Дейността на клиентите на Дружеството не

Бележки към финансовия отчет

е съществено повлияна от Covid-19 пандемията, няма данни за сериозни прекъсвания или спиране на дейностите. Вземанията се събират регулярно, според договорените срокове и условия и поради тази причина не се е наложило да бъде начислена допълнителна обезценка.

Очакваните нива на загуби се основават на профила на постъпленията от продажби през последните 48 месеца преди 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г., както и на съответните исторически кредитни загуби през този период. Историческите проценти се коригират, за да отразят текущите и перспективни макроикономически фактори, влияещи върху способността на клиента да уреди непогасената сума.

Крайното салдо на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, вземания от свързани лица и други финансови вземания към 31 декември 2021 г. се равнява с началното салдо на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, както следва:

хиляди лева	**2021**	**2020**
Начална стойност на очакваните кредитни загуби към 01 януари	(2 081)	(935)
Възстановяване на загуба от обезценка	233	199
Коректив на очаквани кредитни загуби	(604)	(1 670)
Отписани обезценки	-	325
Крайна стойност на очакваните кредитни загуби към 31 декември	(2 452)	(2 081)

Обезценки, които не са очаквани кредитни загуби, но са отразени в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, на ред Възстановени обезценки на финансови активи:

Приходи от обратно проявление на обезценка, във връзка с получени парични средства от КТБ (н)	3 081	5 225

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът Дружеството да не може да изпълни финансовите си задължения, тогава когато те станат изискуеми. Политиката в тази област е насочена към гарантиране наличието на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато същите станат изискуеми, включително в извънредни и непредвидени ситуации.

Тъй като характерът на дейността на Дружеството е свързан с регулярен пренос и съхранение на природен газ, контролът на ликвидния риск се състои главно във:

- внимателно планиране на всички входящи и изходящи парични потоци, базирано на месечни прогнози;
- условия на плащане по сделки със свързани лица и клиенти, които се извършват в рамките на един месец.

В следващата таблица са представени договорените падежи на финансовите пасиви на база на най-ранната дата, на която Дружеството може да бъде задължено да ги изплати. В таблицата са посочени недисконтираните парични потоци, включващи главници и лихви:

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

31 Декември 2021 г.

в хиляди лева	**Бел.**	**Балансова стойност**	**Договорни парични потоци**	**До 6 месеца**	**6-12 месеца**	**1-2 години**	**2-5 години**	**Повече от 5 години**
Недеривативни финансови задължения								
Заеми	27	1 289 509	(1 354 724)	121 632	126 382	271 939	793 728	41 042
Търговски и други задължения	28	482 031	(534 228)	24 642	-	36 614	208 050	264 922
Гаранции по договори	30	84 915	(84 915)	7 940	76 575	44	310	46
Задължения към свързани лица	29	27 693	(27 693)	8 128	19 565	-	-	-
		1 884 148	(2 001 560)	162 342	222 522	308 598	1 002 088	306 010

Бележки към финансовия отчет

31 Декември 2020 г.

в хиляди лева	Бел.	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
Недеривативни финансови задължения								
Заеми	27	921 347	(921 347)	66 576	60 336	-	41 440	752 995
Търговски и други задължения	28	1 262 654	(1 262 654)	55 540	162 602	96 907	315 698	631 907
Гаранции по договори	30	56 209	(56 209)	9 679	30 069	16 147	268	46
Задължения към свързани лица	29	14 645	(14 645)	1 536	13 109	-	-	-
		2 254 855	(2 254 855)	133 331	266 116	113 054	357 406	1 384 948

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при покупки и/или продажби, деноминирани във валута, различна от функционалната валута на Дружеството. Дружеството осъществява основно сделки в лева и евро във връзка с получените технически и други услуги. Валутният риск за тези покупки, свързан с възможни колебания в курса на чуждестранната валута, е минимален поради наличие на фиксиран обменен курс на еврото към лева, определен от БНБ. Дружеството осъществява и сделки в щатски долари, поради което се отчита съществуването на валутен риск, свързан с колебанията на курса на щатския долар.

Експозиция към валутен риск

Експозицията на Дружеството към валутен риск е както следва на базата на финансови активи и пасиви, които са представени в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева:

в хиляди лева	EUR	USD	EUR	USD
	31 декември 2021		31 декември 2020	
Пари и парични еквиваленти	161 223	45 218	54 206	1 763
Парични средства, предоставени като обезпечения	26 458	273 067	25 520	215 657
Парични средства под формата на банкови депозити	117 353	-	-	-
Търговски вземания	3 314	6 221	1 686	14 101
Заеми	(1 225 899)	-	(813 522)	-
Търговски задължения	(600 563)	-	(1 722)	-
Нетна експозиция от отчета за финансово състояние	(1 518 114)	324 506	(733 832)	231 521

Следните значими обменни курсове са приложими през годината:

	Среден курс		Курс към отчетната дата	
BGN	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**
EUR	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
USD	1,65461	1,71539	1,72685	1,59386
GBP	2,27583	2,20005	2,32759	2,17549

Анализ на чувствителността

Увеличение на обменния курс на лева, както е представено по-долу, срещу USD към 31 декември 2020 г. би увеличило/намалило собствения капитал и печалби и загуби със сумите,

Бележки към финансовия отчет

представени по-долу. Този анализ се базира на вариациите в обменните курсове на чуждестранна валута, които Дружеството счита за резонно възможни, към края на отчетния период. Анализът допуска, че всички променливи, особено лихвени нива, остават непроменени и игнорира всяко влияние на прогнозни продажби и покупки. Анализът е направен на същата база през 2020 г., въпреки че резонно възможните вариации на обменните курсове са били различни, както е представено по-долу.

	Увеличение		Намаление	
Ефект в хиляди лева	**Собствен капитал**	**Печалби и загуби**	**Собствен капитал**	**Печалби и загуби**
31 декември 2021				
USD (3.8 процента движение)	(11 170)	(11 170)	11 170	11 170
31 декември 2020				
USD (6.5 процента движение)	(13 539)	(13 539)	13 539	13 539

Лихвен риск

Банковите заеми на Дружеството са с плаващ лихвен процент, който се формира от фиксиран процент плюс надбавка, която е променлива компонента на база 1m Euribor. През 2021 г. 1m Euribor е с отрицателна стойност, поради което лихвеният процент може да се разглежда като фиксиран. Поради тази причина Дружеството не е изложено на лихвен риск.

Анализ на чувствителността на справедливата стойност за инструменти с фиксирана лихва

Дружеството не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност в печалби и загуби. Поради това, промени в лихвените нива към датата на финансовия отчет не биха засегнали печалби и загуби.

34. Управление на капитала

Дружеството управлява капитала си така, че да осигури функционирането си като действащо предприятие, като едновременно с това се стреми да максимизира възвращаемостта за едноличния собственик на капитала, чрез оптимизация на съотношението между дълг и капитал (възвращаемостта на инвестирания капитал). Целта на Ръководството е да гарантира стабилно бъдещо развитие на Дружеството.

Политиката на Управителния съвет е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на клиенти, кредитори и на пазара като цяло, и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Дружеството не е предмет на външно наложени капиталови изисквания.

През годината не е имало промени в подхода за управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представен в отчета за финансовото състояние.

Нетният дълг включва сумата на всички пасиви, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

хиляди лева	**2021**	**2020**
Собствен капитал	3 561 607	2 508 593
Коригиран капитал	**3 561 607**	**2 508 593**
Общо пасиви	2 891 029	2 571 641
- Пари и парични еквиваленти	(216 957)	(66 279)
Нетен дълг	**2 674 072**	**2 505 362**
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	**1:1.33**	**1:1**

Бележки към финансовия отчет

Увеличението на съотношението през 2021 г. се дължи главно на изпълнението на мащабната инвестиционна програма на „Булгартрансгаз" ЕАД.

35. Определяне на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на методите по-долу. Когато е приложимо, в съответните бележки, е оповестена допълнителна информация за допусканията, направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива съобразно йерархията на справедливата стойност. Тази йерархия се определя въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, както следва:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

Справедливата стойност на нефинансовите активи на Дружеството се определя на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните фактори, приложими за имоти, машини и съоръжения на Дружеството фактори.

(i) Имоти, машини и съоръжения

Справедливата стойност на имот е очакваната сума, за която имотът може да бъде разменен към датата на придобиване между желаещи купувач и продавач в сделка при пазарни условия след подходящо маркетиране и страните са действали съзнателно. Справедливата стойност на машини, съоръжения и оборудване е базирана на пазарен подход и подход на цената на придобиване, чрез използване на пазарни цени за сходни позиции, когато са налични и стойност на подмяна, когато е подходящо. Приблизителната оценка на амортизираната стойност на подмяна отразява корекциите за физическо износване, както и за функционално и икономическо остаряване.

Към 31 декември 2021 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на нетекущите активи и последваща оценка по справедлива стойност. Преценките на ръководството се основават на оценка на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане" и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи".
При оценката на машини, съоръжения и техническо оборудване за оценяваните активи е преценен като допустим и възможно приложим подходът на база разходи, чрез Метода базиращ се на разходите за придобиване („амортизирана възстановителна стойност").
Подходът на база на доходите, не се използва, защото за активите няма данни за ясно разграничими доходи, от които да се разработят надеждни прогнози за бъдещи парични

Бележки към финансовия отчет

потоци. Освен това, информация за краткосрочни и средносрочни лизингови ставки за подобни активи, които биха могли да бъдат използвани за прогнозиране на доход, не са на разположение и не са публично достъпни.
Не е използван подходът на пазарните сравнения поради отсъствие на националния пазар на представителни данни от сделки с аналогични активи.
Формирането на оценката е извършено на база проучване на наличната документация по отношение на година на придобиване и начин на експлоатация, стойност на придобиване. Факторите, които са отчетени при оценяването са: време в експлоатация, степен на експлоатационна годност, качество и техническо ниво, надеждност.
Методът на разходите за придобиване („амортизирана възстановителна стойност") измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката, отразяваща разходите за неговото придобиване, намалени с физическото му износване, функционалното и икономическо обезценяване, в резултат на неговата експлоатация.
Оценката на наличния (амортизируем и неамортизируем) буферен газ по местонамиране е формирана на база на определени от КЕВР цени. В случая цената за изчисленията на справедливата стойност на буферния газ е 102,33 лв./MWh, определена и валидна за периода от 01.12.2021 MWh и към 31.12.2021 г. Амортизируемият газ е оценен като от възстановителната стойност са направени отбиви за физическото му износване на база на общ експлоатационен срок 60 години.
Земите са оценени, чрез прилагане на Метода на пазарните анализи, с коригиране на изведени сравними пазарни цени.
Сградите са предимно специализирани, т.е. за тях реално не съществува развит активен пазар, поради което като основен подход е приложен разходният чрез метода на „амортизираната възстановителна стойност". Другите подходи и методи на оценка са използвани в зависимост от приложимостта им към конкретния актив.
Амортизираната възстановителна стойност е пряко свързана с определянето на новата възстановителна стойност, която включва всички разходи (обичайни и допълнителни) за построяване на сграда със същите функционални характеристики, както и съпътстващите разходи за проектиране, авторски контрол, строителен надзор, временни постройки по време на изграждането и други присъщи разходи.
За определяне на пазарната стойност на транспортни средства са приложени метод на разходите и метод на пазарните аналози.

(ii) Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания се определят като настояща стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с пазарна лихва, към отчетната дата. Краткосрочни безлихвени вземания се оценяват по оригинална стойност по фактура, ако ефектът от дисконтиране е несъществен. Справедлива стойност се определя при първоначално признаване и за целите на оповестяването, към всеки отчетен период.

(iii) Недеривативни финансови задължения

Справедливите стойности, които се определят за целите на оповестяването, се изчисляват на базата на настоящата стойност на бъдещи парични потоци на главници и лихви, дисконтирани с пазарен лихвен процент към датата на отчета.

Счетоводни класификации и справедливи стойности

Справедливи стойности сравнени с балансови стойности

Справедливите стойности на финансови активи и пасиви, заедно с балансовите стойности, включени в отчета за финансово състояние, са както следва:

Бележки към финансовия отчет

31 декември 2021		Балансова стойност		Справедлива стойност	
в хил. лева	Бел.		Общо	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност					
Пари и парични еквиваленти	20	216 957	216 957	216 957	216 957
Парични средства под формата на банкови депозити	22	117 231	117 231	117 231	117 231
Парични средства, предоставени като обезпечение	21	299 203	299 203	299 203	299 203
Търговски и други вземания	17,19	16 102	16 102	16 102	16 102
Вземания от свързани лица	30	7 263	7 263	7 263	7 263
		656 756	656 756	656 756	656 756
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност					
Заеми	28	(1 289 509)	(1 289 509)	(1 289 509)	(1 289 509)
Гаранции по договори	31	(84 915)	(84 915)	(84 915)	(84 915)
Търговски и други задължения	29	(482 031)	(482 031)	(482 031)	(482 031)
Задължения към свързани лица	30	(27 693)	(27 693)	(27 693)	(27 693)
		(1 884 148)	(1 884 148)	(1 884 148)	(1 884 148)

31 декември 2020		Балансова стойност		Справедлива стойност	
в хил. лева	Бел.		Общо	Ниво 3	Общо
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност					
Пари и парични еквиваленти	20	66 279	66 279	66 279	66 279
Парични средства, предоставени като обезпечение	21	240 997	240 997	240 997	240 997
Търговски и други вземания	17,19	25 758	25 758	25 758	25 758
Вземания от свързани лица	30	3 494	3 494	3 494	3 494
		336 528	336 528	336 528	336 528
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност					
Заеми	28	(921 347)	(921 347)	(921 347)	(921 347)
Гаранции по договори	31	(56 209)	(56 209)	(56 209)	(56 209)
Търговски и други задължения	29	(1 262 654)	(1 262 654)	(1 262 654)	(1 262 654)
Задължения към свързани лица	30	(14 645)	(14 645)	(14 645)	(14 645)
		(2 254 855)	(2 254 855)	(2 254 855)	(2 254 855)

На база на направените анализи ръководството счита, че балансовите стойности на финансовите активи и пасиви могат да се приемат за разумно приближение с тяхната справедлива стойност.

Бележки към финансовия отчет

Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

в хиляди лева	**31.12.2021г.**	**31.12.2020г.**
Имоти, машини и съоръжения:	Ниво 3	Ниво 3
- земя	12 126	11 471
- сгради	77 016	62 891
- машини, съоръжения и оборудване	4 729 929	3 914 883
- буферен газ	696 301	191 443
- транспортни средства	8 016	7 593

Преоценки се извършват при спазване на следната периодичност:

- Когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години
- Когато справедливата стойност на активите се променя съществено на сравнително кратки интервали от време, преоценката се прави така, че балансовата стойност на активите да не се различава съществено от справедливата им стойност.

Към 31 декември 2021 г. ръководството на Дружеството е извършило преглед на преносните стойности, възстановимите стойности и полезния живот на нетекущите активи и последваща оценка по справедлива стойност. Преценките на ръководството се основават на оценка на независим оценител към датата на финансовия отчет. Оценката е извършена съгласно изискванията на Международни стандарти за оценка (МСО), и в частност МСО 300 „Оценки за целите на финансовото отчитане" и там, където е приложимо Технически информационен документ 2 „Разходен подход за оценка на материални активи".

36. Условни активи и условни задължения

В полза на Дружеството са издадени банкови гаранции от трети страни на стойност 63 955 хил. лв.

На 01.07.2019 г. в полза на Дружеството е издадена корпоративна гаранция по Договор за резервиране на капацитет на стойност 1 085 313 хил. лв. от чуждестранно юридическо лице.

Дружеството отчита като условен актив, респективно условно задължение сметка за оперативно балансиране (ОВА). Това е обща сметка, в която се записва дневната балансова позиция на два Оператора на газопреносни системи в точката на интерконекторно свързване. Операторът, отговорен за изчисляването на дневна база на дневната балансова позиция и общата балансова позиция съответно, актуализира ОВА ежедневно и го изпраща на другия оператор. Сметката за оперативно балансиране се отчита задбалансово.

През годината са предявени различни правни искове към Дружеството. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Дружеството счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на юристи от правния отдел на Дружеството и от независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

Данъчни задължения

Последните данъчни ревизии на Дружеството са извършени от данъчната администрация, както следва:

- Корпоративен данък – до 31 декември 2012 г.;

Бележки към финансовия отчет

- ДДС – до 31 август 2013 г.;
- Данък върху доходите на физическите лица – до 31 декември 2012 г.;
- Социално осигуряване – до 31 май 2018 г.

През 2021 г. в Дружеството са извършени данъчни проверки във връзка с исканията за възстановяване на ДДС, които възникват в резултат на изпълнението на инвестиционната програма.

Към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет Дружеството е обект на:

- Ревизия от Национална агенция за приходите във връзка с корпоративен данък, данък върху представителните разходи, данък върху социалните разходи по ЗКПО, данък върху разходите за превозни средства, данък върху добавената стойност, данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на юридически лица и данък върху доходите на чуждестранни юридически лица за периода 2015 г.;
- Проверка от Национална агенция за приходите във връзка с корпоративен данък, данък върху представителните разходи, данък върху социалните разходи по ЗКПО, данък върху разходите за превозни средства, данък върху добавената стойност, данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на юридически лица и данък върху доходите на чуждестранни юридически лица за периода 2016-2020 г.;
- Проверка от Национална агенция за приходите във връзка с трудови и извън трудови правоотношения за периода 2015 - 2020 г.

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

37. Събития след датата на отчетния период

Между датата на финансовия отчет и датата на приемането му не са възникнали коригиращи събития. Значителните некоригиращи събития са както следва:

- На 27.01.2022 г. на Общото събрание на акционерите на Газтрейд С.А в Атина, е одобрено единодушно окончателно инвестиционно решение за изграждане на терминала за втечнен природен газ в Александруполис, Гърция, като по този начин се даде начало на реализацията на проекта. „Булгартрансгаз" ЕАД одобри горното с решения по т. 6 от Протокол УС 587/25.01.2022 г. на Управителния съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД, одобрени с решение по т. 1 от Протокол НС 5/25.01.2022 г. на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД и решение 14/2022 на Съвета на директорите на Газтрейд С.А от 26.01.2022 г., както и решения по т. 1 от Протокол УС 588/27.01.2022 г. на Управителния съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД, одобрени с решение по т. 1 от Протокол НС 6/27.01.2022 г. на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз" ЕАД. Очакваният срок на изграждане на терминала в Александруполис, Гърция и началото на търговската експлоатация е в края на 2023 г.
- С Акт за прихващане или възстановяване № П-29002922049532-004-001/22.03.2022 г. Националната агенция за приходите отмени Ревизионен акт № 29002921003507/07.12.2021 г. и възстанови на „Булгартрансгаз" ЕАД сума в размер на 47 хил. лв. заедно със законната лихва.

На 21 февруари 2022 г. с указ на Президента на Руската Федерация (РФ), бяха признати като самостоятелни държави Донецката народна република и Луганската народна република. На 24 февруари 2022 г. Министерство на отбраната на РФ обяви „специална военна операция" на територията на Република Украйна. Военните действия получиха широко международно осъждане и множество държави наложиха санкции върху активи и операции, притежавани от Руската държава и определени лица. Инвазията предизвика бежанска криза от украински граждани.

Икономическите последици от военния конфликт в Украйна не могат да бъдат оценени, но вече индикират за изключително сериозни ефекти върху цялостната глобална икономика.

Бележки към финансовия отчет

Цените на енергията и суровините — включително на пшеницата и другите зърнени култури — се повишиха значително, утежнявайки допълнително инфлационния натиск от смущенията във веригата за доставки и от възстановяването от пандемията, предизвикана от Covid-19. Очаква се ценовите сътресения да окажат влияние и в световен мащаб. Продължаването на военния конфликт засилва значимостта на икономическите щети. Очакванията са те да засегнат всички сектори на икономиката, както на България, така и на ЕС. МВФ отбелязва, че санкциите срещу Русия оказват въздействие върху световната икономика и финансовите пазари, като ще имат значителни странични ефекти и в други държави. В тази връзка основните рискове върху дейността на Дружеството, които идентифицира ръководството, са както следва:

- Основен риск за страната представлява евентуално прекъсване на доставките на природен газ от ООО „Газпром експорт" (който е един от двата основни доставчика на „Булгаргаз" ЕАД) в резултат от въведени санкции (от България и/ или ЕС) или поради действия от страна на руската страна. Към момента няма индикации за подобно развитие, като евентуалното прекъсване на доставките би могло да доведе до ограничителен режим на снабдяването с природен газ. В резултат от въвеждането на ограничителен режим/временно ограничение на доставките за периода, доколкото с решение на „Булгартрансгаз" ЕАД (до 48 часа) или на Министъра на енергетиката (над 48 часа) ще се определи по административен път за кои клиенти да се използват наличните количества природен газ в страната. Също така, евентуален ограничителен режим/временно ограничаване на снабдяването, може да бъде придружено и със спиране/ограничаване на транзитния пренос към съседни пазари.
- Възможни са ограничения в търговията на пазара в случай, че членове на пазара бъдат негативно повлияни от военните действия в Република Украйна, което би могло да доведе до намаляване на приходите от лицензионните дейности на Дружеството.

Дружеството има предоставен депозит в International Bank for Economic Co-Operation (Бележка 22). През февруари и март 2022 г. Банката е била обект на актуализиране на кредитния рейтинг от страна на Fitch, като в резултат е определен рейтинг "B-" и има възможност да изпълнява своите финансови ангажименти. Предвид статута на банката като международна финансова институция, аналогично на статута на Европейската банка за възстановяване и развитие (EBRD) и други, тя не е обект на санкции и рестрикции, наложени от страна на ЕС.

Във връзка с гореизложеното Дружеството е извършило преглед на дейности, контрагенти и икономически взаимоотношения, които биха могли да бъдат изложени на риск. На този етап ръководството на Дружеството не е в състояние да прогнозира дали и как ще бъде преустановен военния конфликт, тъй като събитията се развиват изключително динамично, но от извършения анализ ръководството не е идентифицирало изложеност на валутен риск или повишен кредитен риск към контрагенти във връзка с тези събития.

Неясните относно ефекта на наложените санкции и ограничения от страна на ЕС се очаква да повлияят на обемите на търговия и паричните потоци на множество стопански субекти. Тъй като ситуацията е изключително динамична ръководството на Дружеството не е в състояние да оцени надеждно влиянието на войната върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността му през 2022 г. по отношение на общите ефекти върху националната икономика, европейския пазар на природен газ, непрекъснатостта на доставките на природен газ за България и съседните страни и счита, че е възможно да има негативно влияние. Това от своя страна би могло да доведе до промяна в балансовите стойности на активите на Дружеството, които във финансовия отчет са определени при извършването на редица преценки и допускания от страна на ръководството и отчитане на най-надеждната налична информация към датата на приблизителните оценки.